Vak 160

478

Uhlands Harp.

Vak 160
478

UHLANDS HARP

DOOR

B. VAN MEURS.

BIBLIOTHECA O.L.M. ALKMA

KUILENBURG, BLOM & OLIVIERSE, 1889.

119
16
3

EX LIBRIS
UNIVERSITATIS
NOVIOMAGENSIS
48329

TYP. LUTKIE & CRANENBURG TE *'s-Hertogenbosch.*

INHOUD.

	BLADZ.
Graaf Everhards Hagedoorn	1
Kleinduimpje	3
Het Burgslot aan het meer	5
Des Zangers vloek	9
De Wraak	15
De Zoon der bergen	16
Aan den Onzichtbare	18
Een Lied der Nonnen	19
In het Bootje	21
De Rozenkrans	23
De Leeuweriken	27
Morgenlied	27
Lenterust	29
Het kerkhof in de Lente	30
Lof der Lente	31
De Lente der toekomst	31
Lentedauw	32
Troost in de Lente	33
In den Herfst	34
De Pelgrimstocht	35
Op een helderen morgen	39
's Morgens	39
Het witte Hert	40
De Zwaabsche Ridder	41
De verloren Kroon	44
Avondwolken	46
Mijn Rustplaats	46
De blinde Koning	47
Jonker Rechberger	51
Klacht	56
Lied van een Gevangene	57
Dante	59
Het Orgel	63
De Lijster	64
Avond-Muziek	65
Moeder en Kind	66
Nagedachtenis	67
Na den Dood mijner Moeder	68
Na de Begrafenis	68
Het Graf mijner Moeder	69
De kleine Roeland	70
Een Droom	78
De verloren Kerk	81
Pascal Vivas	84
Jonkvrouw Julia	88
De Pelgrim	91
De Koning op den slottoren	96
Bij een Grafzerk	99
Een Wintermorgen	100
Het Lied van den armen man	101
De Herberg	104
Het Vertrek	106
Lastige Buren	107
Lied van den duitschen Zanger	108
Aan het Vaderland	109
Mickiéwicz	110
De brave Kameraad	112
Het heil van Edenhall	114
Des Zangers wederkomst	117

Graaf Everhards Hagedoorn.

Graaf Everhard, de lange baard,
In 't Wurtembergsche land,
Toog mee ter vrome bedevaart
Naar Palestina's strand.

Terwijl hij door een gaarde reed
Nabij het heilig Graf,
Zag hij een hagedoorn en sneed
Een groenend twijgjen af.

Hij droeg het, op zijn helm gehecht,
Als zoete erinring mee,
Hij droeg het in het heetst gevecht
En over land en zee.

Hij plantte 't, toen hij wederkwam,
Met zorg in vruchtbren grond;
En wortels schoot de kleine stam
En takjes in het rond.

En telkens als de lentetijd
Weer leven schonk en bloei,
Zag dagelijks de Graaf verblijd
Den doorn, vol kracht en groei.

De Graaf was oud en stram van leên,
Het twijgje was een boom,
Daaronder zat hij vaak alleen
Verdiept in zoeten droom.

Dan schommelde de breede top
Al ruischend heen en weer,
En riep hem al de beelden op
Der tijden van weleer.

LEINDUIMPJE.

O Kleinduimpje! O Kleinduimpje!
Nimmer zal uw roem verduistren!
'k Zie het kind, reeds in zijn wiegje,
Naar uw lotgevallen luistren.

Wie kan 't zonder tranen hooren,
Hoe gij d'uitgang niet kondt vinden
In dat bosch, waar wolven huilden
Onder 't loeien van de winden.

't Harte klopt ook ons van bangheid,
Als we u bang zien overnachten
In het huis des menscheneters,
Die u in den slaap wil slachten.

Maar gij hebt — de zeven mutsjes
Listig ruilend met de zeven
Kroontjes — van uw zestal broertjes
Wonderbaar gered het leven.

Toen de reus zóó lag te snorken
Dat gij 't rotshol voeldet schokken,
Hebt gij hem zijn groote laarzen
Zachtjes zachtjes uitgetrokken.

Als koerier bracht ge in den oorlog
De overwinning aan uw koning,
En die schonk u voor uw klockheid
Zijne dochter tot belooning.

O Kleinduimpje! O Kleinduimpje!
Nimmer zal uw roem vermindren;
Machtig stapt ge op reuzenlaarzen
Door de wereld onzer kindren.

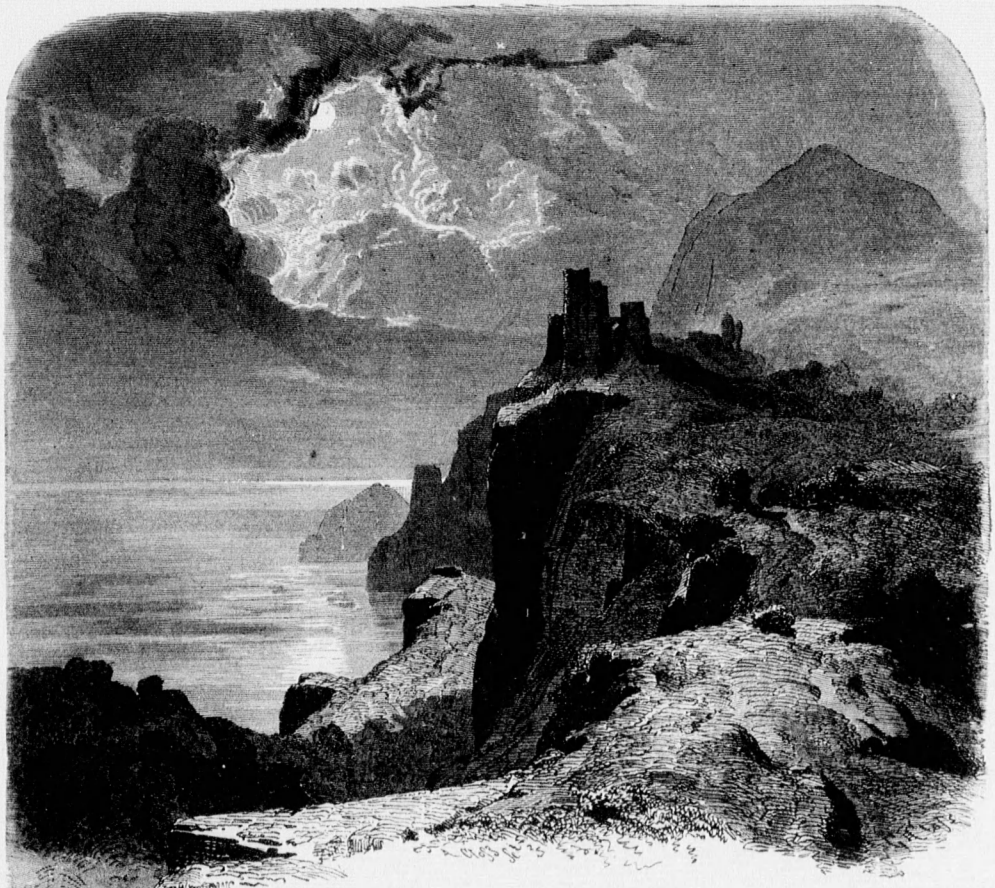

Het Burgslot aan het Meer.

Zaagt gij nooit dat hooge burgslot
Op de rots aan 't blauwe meer?
Goud- en rozekleurge wolken
Glanzen zwevend er op neer.

Nu eens schijnt het af te dalen
In den spiegelheldren vloed,
Dan weer statig op te stijgen
In der avondwolken gloed.

»Ja, ik zag dat hooge burgslot
»Op de rots aan 't blauwe meer,
»Maar het lag gehuld in nevlen,
»'t Maanlicht scheen er droef op neer."

Hoordet gij de golfjes dartlen
Met een klaterenden klank,
En de hooge zaal weergalmen
Van muziek en feestgezang?

»Niet één golfje, zelfs geen windje
»Hoorde ik ruischen om mij heen;
»Maar daarbinnen klonk een treurtoon,
»Die mij drong door merg en been."

Zaagt gij niet de koninginne
Leunend aan des konings zij';
Beiden schittrend van juweelen
In hun purpren feestkleedij?

Zaagt gij daar geen Jonkvrouw prijken,
Als een roos zoo schoon en frisch,
Naast haar ouders, van wier krone
Zij de rijkste parel is?

»Ja, de vorstlijke ouders zag ik,
»Niet in purpren feestkleedij,
»Maar in rouwgewaad gestoken...
»'k Zag geen Jonkvrouw aan hun zij'."

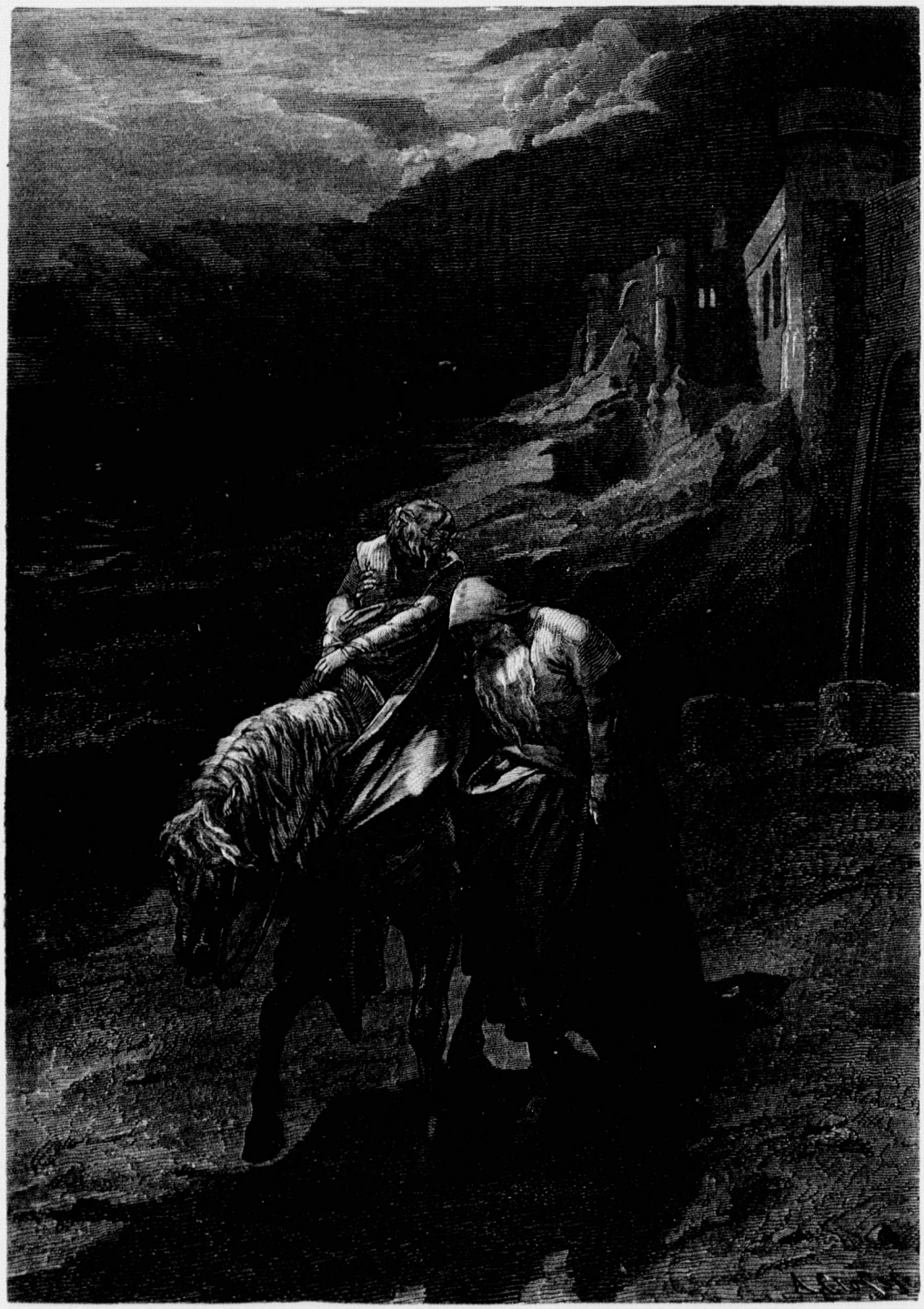

Des Zangers vloek.

Er lag een prachtig burgslot
— in overouden tijd —
Met gulden torenspitsen
die blonken wijd en zijd,
Te midden van waranden
vol bloemengeur en -praal,
Waar regenbogen speelden
in der fonteinen straal.

Daar woonde een trotsche koning
door macht en krijgsroem groot;
Hij zat daar op zijn zetel
bleek, somber als de dood;
't Was ijslijk wat er omging
in zijn barbaarsch gemoed,
En wat hij sprak was gruwel,
en wat hij schreef was bloed.

Er toog eens naar dit burgslot
een roemrijk zangrenpaar:
De een was reeds grijs van lokken
en de ander blond van haar;
De grijze met zijn harpe
bereed een melkwit ros,
En naast hem liep de jongling
in sierelijken dos.

»Bereid u — sprak de grijsaard —
bereid u voor, mijn zoon!
Ons teederst lied moet klinken
in diepgevoelden toon;
Vereenig alle krachten
der vreugde beide en smart!
Het geldt hier te vermurwen
des konings steenen hart."

Zij treden in de hofzaal,
de harpnaar en zijn zoon,
En zien den trotschen koning
gezeteld op den troon:
Als 't Noorderlicht zoo schittert
hij vreeslijk in zijn pracht;
De koningin straalt naast hem
als maneschijn zoo zacht.

De grijsaard slaat de snaren
en roert ze meesterlijk;
Een vloed ontspringt zijn speeltuig
aan zilvren klanken rijk:
Daarin mengt hij de tonen
van 't zware basgeluid,
Daar klinkt de hemelstemme
des jonglings boven uit.

Zij zingen van de lente,
van d'ouden, gouden tijd,
Van vrijheid, mannenwaarde,
van trouw en heilgen strijd;
Zij zingen al het zoete
dat 's menschen harte treft;
Zij zingen al het eedle
dat 's menschen geest verheft.

De wufte hovelingen
vergeten lach en spot,
Des konings fiere krijgers
vernedren zich voor God.
Daar werpt de koninginne,
zoo droef en blij te moê,
De roos van haren boezem
den beiden zangren toe.

»Mijn volk hebt gij bedorven —
verleidt gij ook mijn gâ?..."
Zoo brult de koning woedend
en 't welfsel brult hem na.
Hij werpt zijn zwaard, dat flikkrend
des jonglings borst doordringt,
Waaruit voor gouden zangen
een straal van bloed ontspringt.

De hovelingen gruwen
en vluchten van dit feest.
De jongling geeft in de armen
des grijsaards zacht den geest.
Deez' slaat om hem zijn mantel,
en draagt den dierbren last
Luid snikkende de zaal uit,
en bindt op 't ros hem vast.

En als hij voor de burgpoort
gereed ter afreis staat,
En aan een marmren zuilschacht
zijn harp aan splinters slaat —
Daar bromt een ijslijk »wee u!"
tot driemaal uit zijn mond,
En galmt de muren over,
en klinkt den burg in 't rond:

»Wee u! gij trotsche zalen!
nooit zal een enkle toon
Van harpenaar of zanger
meer ruischen door deez' woon;
Neen! zuchten slechts en steunen
en schuwe slavenschreên,
Totdat de wrekende engel
tot stof u zal vertreên."

»Wee u! gij geurge lusthof
in 't vroolijk lentelicht!
Aanschouw van dezen jongling
het doodsbleek aangezicht:
Dat gij ook moogt verkwijnen,
geen bron hier langer vliet',
En aller oog hier eenmaal
slechts dorre heide ziet!"

»Wee u! ontmenschte moorder,
gij vloek der zangrenschaar!
Geen spichte lauwerblâren
omkransen ooit u 't haar!
Uw naam — hij zij vergeten!
en met uw laatsten zucht
Verdwijne uw roem, uw grootheid
als nevel in de lucht!" —

Hij gaat — in somber zwijgen;
zijn vloekbeê werd verhoord.
Een puinhoop vindt de pelgrim
in 't eens zoo heerlijk oord.
Een enkle zuil nog staat er
en tuigt van de oude pracht,
Ook deze, reeds gebarsten,
kan vallen d' eersten nacht.

In plaats van bloemengaarden,
een woestenij in 't rond:
Geen struik zelfs werpt er schaduw,
geen bronwel laaft den grond.
Des konings naam verkondigt
geen lied, geen heldenboek.
Verzonken en vergeten!
dat is des Zangers vloek.

De Wraak.

Daar stak eens een lijfknaap zijn ridder ter neer,
Hij wilde niet langer een knecht zijn, maar — Heer.

Hij doodde zijn ridder; en 't bosch dronk het bloed,
En 't uitgeschud lijk werd een prooi van den vloed.

Toen stak zich de moorder in 't pantser van staal,
En zette zich fluks in het ridderlijk zaal.

Hij vlucht in galop. Maar daar stuit voor een brug
Het paard... en het steigert en trappelt terug.

Hij spoort en hij teugelt — en 't dier wordt verwoed
En springt met zijn ruiter in 't diepst van den vloed.

Hij worstelt en roert de geharnaste leên —
Te zwaar was het pantser — hij zonk en verdween.

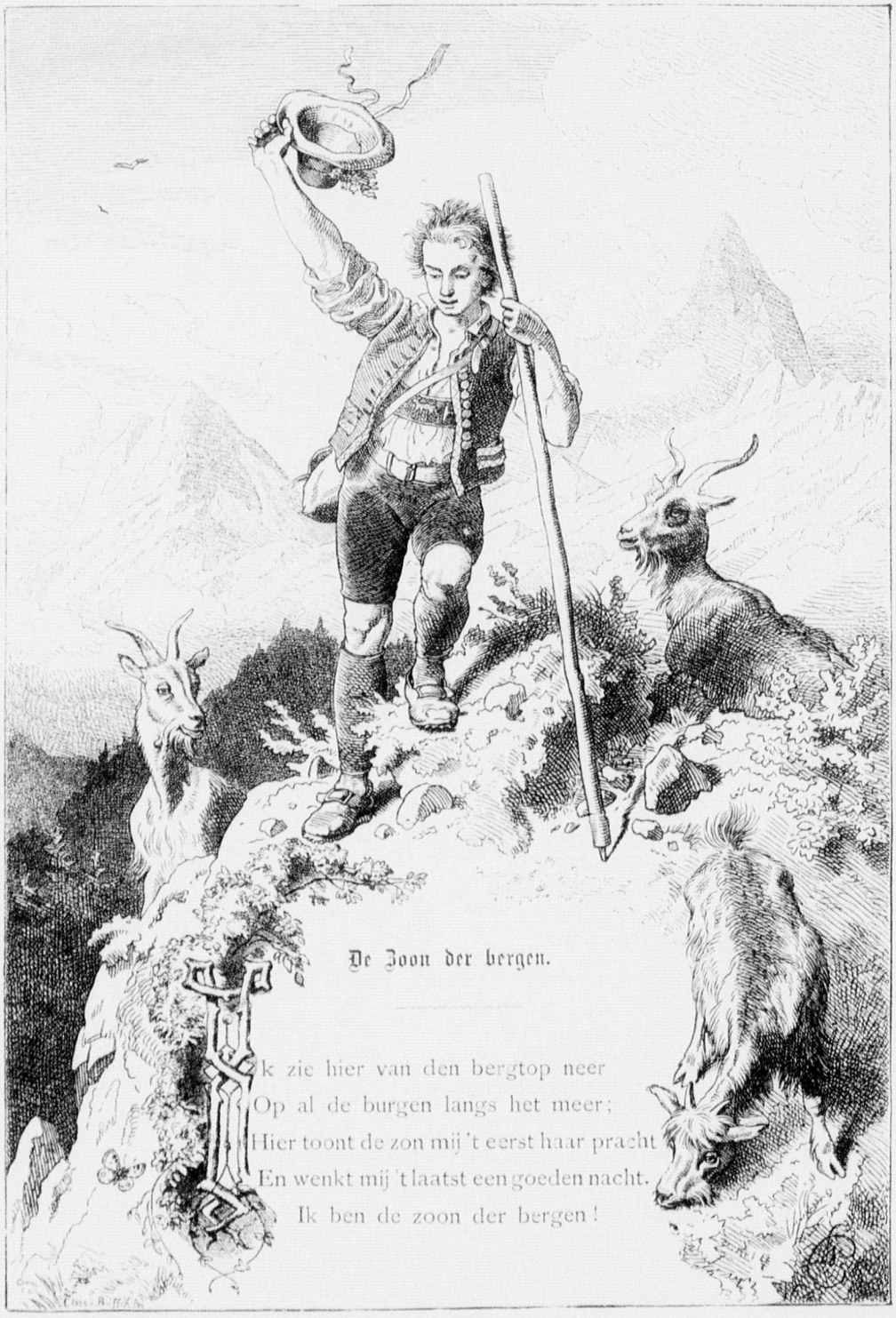

De Zoon der bergen.

Ik zie hier van den bergtop neer
Op al de burgen langs het meer;
Hier toont de zon mij 't eerst haar pracht
En wenkt mij 't laatst een goeden nacht.
Ik ben de zoon der bergen!

Hier is de stroom nog zwak en klein,
Ik drink hem 't eerst zoo frisch, zoo rein;
Ginds schuurt hij breed der rotsen wand,
Ik vang hem op hier — in mijn hand.
Ik ben de zoon der bergen!

De berg hier is mijn eigendom,
Daar trekt de stormwind buldrend om;
Al raast hij wild van Noord of Zuid,
Toch klinkt mijn lied er boven uit:
Ik ben de zoon der bergen!

Snort onder mij het bliksemvier,
Ik sta in 't blauw des hemels hier;
Ik ken den donder, en gebied:
Sla in het huis mijns vaders niet!
Ik ben de zoon der bergen!

En, als het bange noodsein schalt,
't Geweervuur door de dalen knalt,
Dan stijg ik af, schik me in den kring
Der strijders, zwaai mijn zwaard en zing:
Ik ben de zoon der bergen!

Aan den Onzichtbare.

Gij dien wij zoeken op duistere wegen,
Tot Wien nooit het vorschend verstand is genaakt,
Eens zijt Ge uit uw heilige wolke gestegen
En hebt voor de menschen U zichtbaar gemaakt.

Hoe straalde toen heerlijk uw wezen hun tegen,
Hoe klonk hun toen zalig het woord dat Gij spraakt!
Heil hem, die met U aan den disch heeft gelegen,
Uw liefde aan uw goddelijk hart heeft gesmaakt.

Ja, daarom zijn vroeger, door godsvrucht bewogen,
Ontelbare pelgrims ter beêvaart getogen
En hebben zich ridders ten kruistocht gerust,

Om dáár, waar Ge uw bloedigen strijd hebt volstreden,
Vol liefde te brengen hun offers en beden,
Te kussen den grond door uw voeten gekust.

Een Lied der Nonnen.

Verheft u, vrome kloosterlingen,
Met heilige aandrift hemelwaart
En zweeft op gulden wolkgevaart'!
Laat daar, in 't reinste Zonnegloeien,
Het lied ons uit de harten vloeien,
Dat, eeuwge Liefde, U zal bezingen.

Hoe spoedig kwijnt de teedre bloesem
Van aardsche schoonheid en geneugt'!
Gij zijt een eeuwge lentevreugd
Door niets ter wereld te vergoeden,
Gij vlamme, die we in stilte voeden
Aan 't outer en in onzen boezem.

O Liefde, die op aarde daalde,
Als kindje lachend nederlaagt
In de armen van de Moedermaagd!
Zij heeft uit uw zacht-heldere oogen
Den glans der heemlen ingezogen
Tot haar uw glorie zelve omstraalde.

Gij hebt met goddelijk erbarmen
U uitgestrekt op 't folterkruis;
Door de aarde rolde een dof gedruisch:
»Komt allen, komt tot Hem gevloden!
»Komt, breekt uw zerken los, gij dooden;
»Hij neemt u op met open armen!"

O onuitputbre Liefdebronne!
't Is nog een tijd van sluimring nu —
Der ziele droom is over U;
Maar eenmaal slaat de ontwakingsstonde,
Dan word ik gansch in U verslonden
Gelijk een vonk in 't vuur der zonne.

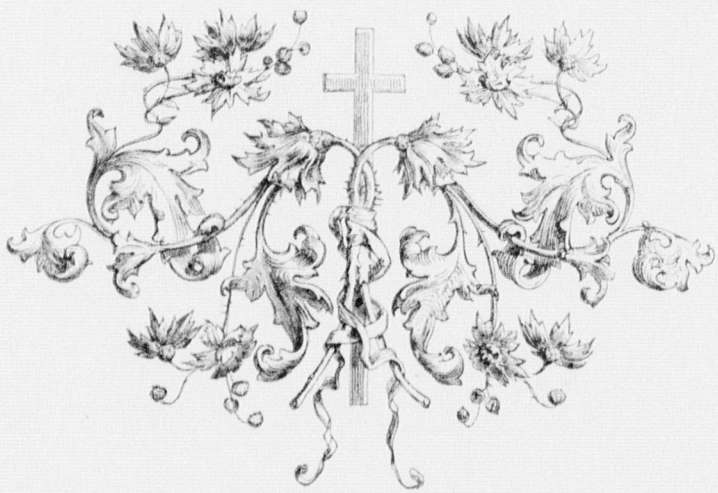

In het Bootje.

Een bootje steekt over
Den vliet, spiegelklaar;
De reizigers zwijgen,
Zijn vreemd aan elkaar.

Gezwind neemt een jager
Zijn tromp uit de tasch,
En blaast, dat het davert
Langs oevers en plas.

Een tweede verandert
Zijn stok in een fluit,
En mengt bij den horen
Haar trillend geluid.

Een meisje, dat neerblikt
Zoo bloo en zoo bang,
Stemt mee in het deuntje
Met lieflijk gezang.

De roeiriemen kleppen
De maat van het lied,
En 't bootje snijdt dansend
Den kabblenden vliet.

De reizigers treden
Aan wal bij het veer...
»Wanneer zien we elkander
In één bootje weer?"

De Rozenkrans.

Op de groene burgslot-weide,
In der lente zonneglans
Kampen ridders, edelknapen
Om den kostbren rozenkrans.
Nietig schijnen hun die bloemen
Bloeiend in de lustwarand,
Maar onschatbaar nu zij prijken
In der Jonkvrouw teedre hand.

Onder 't loover zit de Schoone
't Wapenschouwspel aan te zien,
En voorspelt den overwinnaar,
Wien zij d'eereprijs mag biên.
Geurge rozentakken wappren
Als een waaier om haar heen,
Bloesemvolle wijngaardranken
Slingren bogen om haar leên.

Op een machtloos paard gezeten,
Treedt een oude ridder toe;
't Grijsgelokte hoofd buigt knikkend
Op de borst bezwaard en moê;
Moeilijk draagt zijn arm de krijgsspeer
En zijn hand houdt nauw den toom.
Plotsling rijst hij op in 't zadel,
Als ontwaakt hij uit een droom.

»Weest gegroet! — zoo klinkt zijn stemme —
Schoone Jonkvrouw, Eedlen-schaar!
Dat mijn onverwacht verschijnen
U geen vrees of hinder baar'.
Gaarne zou ik mededingen
In het breken van een speer,
Maar het faalt mijn arm aan krachten,
En ik ben niet zaâlvast meer."

»O, ik ken het edel steekspel,
En mijn koenheid is vermaard;
'k Ben in 't harnas opgewassen
En vergrijsd bij lans en zwaard.
Ik doorstond den strijd te lande,
En op zee het stormgeloei.
Nergens heb ik rust gevonden
Als één jaar in kerkerboei."

»Ach, het zijn verloren jaren!
't Schoone heeft mij nooit verrukt;
Nooit heeft deze ruwe handpalm
Eene teedre hand gedrukt.
Nergens zag ik zulk een Jonkvrouw
Op mijn tochten heinde en ver',
Als die heden voor mijn oogen
Oprijst als een nieuwe ster."

»Was ik jeugdig nog van krachten,
'k Leerde der Minstreelen kunst,
Zoete liedren zou ik zingen,
Dingen naar der Schoone gunst.
'k Zou hier in het strijdperk treden
In der lente zonneglans,
Kampen met u allen, Eedlen,
Om dien kostbren rozenkrans."

»Ach, te vroeg ben ik geboren!
Nu begint de gulden tijd,
Nu èn liefde èn vrede treden
In de plaats van twist en nijd.
Zij, de koningin van 't Meifeest,
Voert in 't nieuwe rijk den staf.
Gij moogt, Jongren, het beleven;
Maar ik oude daal in 't graf." —

Opgetogen staan de ridders
Bij het klinken van die taal.
Zie, des grijzen oogen breken
En hij wankelt in het zaâl.
De Eedlen komen toegeschoten,
Leggen op het mos hem neer,
Maar, wat middel ze ook beproeven,
't Leven keert in hem niet weer.

Uit het loover treedt de Jonkvrouw
In der lente zonneglans,
Neigt zich treurig tot den doode,
Siert hem met den rozenkrans:
»Hij zij koning van het Meifeest,
»Niemand is het beter waard!
»Moge God hem in den hemel
»Kronen, als wij doen op aard!"

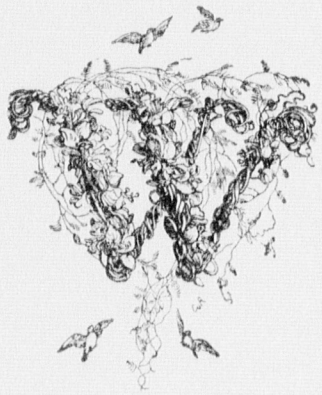

De Leeuweriken.

Welkom leeuweriken-vlucht!
Hoe ze ritslen door 't plantsoen,
Strijken over 't weidegroen,
Jublend steigren in de lucht!
Eén belust op tierelier
Fladdert in mijn binnenst' hier.

Morgenlied.

Nog heeft de morgen niet gegloord;
Nog heb ik 't kleeplen niet gehoord
Der klokken in de dalen;

Nog is het stil in struik en boom,
De vooglen neuren in hun droom
Gezangen en koralen:

Reeds heb ik, wandlend, op mijn luit
Dit lied gespeeld, en doe het luid
Door woud en veld herhalen.

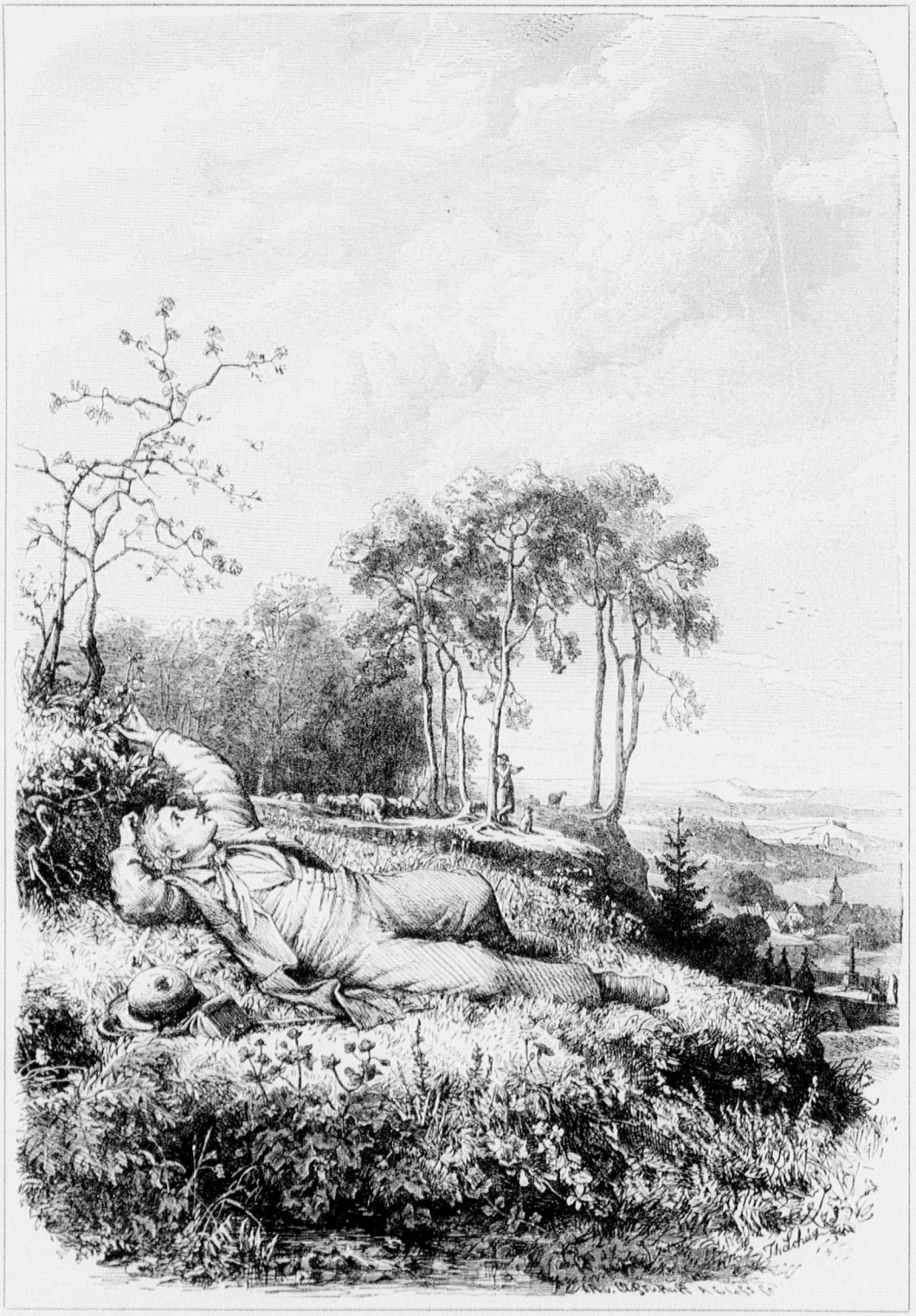

Lenterust.

Snijdt mij de dood het leven af,
Leg mij dan niet in 't donker graf
Niet onder 't groen der zode!
Maar tusschen 't welig scheutig gras,
Een rustplaats die hem dierbaar was,
Begraaf hem dáár, den doode!

'k Lig gaarne tusschen gras en kruid,
Als 'k in de verte een herdersfluit
Hoor klinken langs de dreven,
En aan den blauwen hemeltrans
Het lentewolkje in zilvren glans
Mij over 't hoofd zie zweven.

Het Kerkhof in de Lente.

Stille rustplaats onzer dooden,
Schiet den lentefeestdos aan,
Berg u achter rozeblaân,
Dek uw grond met groene zoden.

Sluit uw hek en dorenhagen:
Ach, ik vrees dat straks de dood
Naar uw vunzen donkren schoot
Een der mijnen weg zal dragen.

Opent gij voor mij uw zerken,
O welaan, ik ben bereid!
Maar der lente heerlijkheid
Noodigt me om nog veel te werken

Lof der Lente.

Groene weiden, balsemlucht,
Leeuwrikszangen, vlindervlucht,
Bloesemregen, zonnelach —

Grootscher woorden hoeft men niet
Om te prijzen in een lied
't Schoone van een lentedag.

De Lente der toekomst.

Iet ieder jaar zijn lent',
Zijn korte lente gloren —
Eene is er mij beschoren,
Die met geen eeuwen endt.
'k Heb van haar heerlijkheden
Reeds voorsmaak hierbeneden
En zal haar eenmaal generzijds
Genieten in het Paradijs.

Lentedauw.

Bij het eerste morgenstralen
Door het tintlend hemelblauw
Glanst op velden en in dalen
Zachte frissche lentedauw:
Schoone Mei, wel moogt ge roemen
Op uw wondre kleurenpracht,
Fulp der bladren, geur der bloemen —
Alles dankt gij aan zijn kracht.

Dauw wordt, vallend in de ontsloten
Oesterschelp, een paarlenkroon;
In der eiken stam gevloten
Kweekt hij vlinders vlug en schoon.
Bij de vooglen die hem drinken
Brengt hij nieuwen zanglust voort,
Om een lied te doen weerklinken,
Dat het ernstig woud bekoort.

Met den dauw der lenteklokken
Wascht de jonkvrouw 't aangezicht,
Sprenkelt zij de gouden lokken,
En zij straalt van hemelsch licht.
Ook de roodbekreten oogen
Voelen zich door dauw verzacht,
Tot straks aan de azuren bogen
't Morgenlicht hun tegenlacht.

Daal dan gij ook op mij neder,
Balsem voor der ziele smart;
Zalf mijn oogleên zacht en teeder;
Drenk, verkwik mijn dorstend hart!
Geef mij nieuwen lust tot zingen;
Sterk mijn blik, om 't diepe blauw
Van den hemel door te dringen,
Zachte, frissche lentedauw!

Troost in de Lente.

Mijn hart, wat vreest ge in deze dagen
Nu zelfs de doornen rozen dragen?

In den Herfst.

Wees met lentevreugd begroet,
Blauwe hemel, zonnegloed!
Ginder uit de lindeblâren
Ruischt muziek van stem en snaren.

Ademt gij, mijn ziele, weer
Lenteliedren frisch en teer?
Zie die gele dorre boomen...
Ach, het waren zoete droomen!

De Pelgrimstocht.

Heimwee doorstroomde
Het hart van een pelgrim;
Zwervende zocht hij
De hemelsche Stad,
Stad van geneugten
En jublende zangen,
Die eens Gods engel
Hem toegezegd had.

»Heldere stroomen,
In 't vlak uwer watren
Moogt gij weerkaatsen
Haar liefelijk beeld!
Glanzende bergen,
Van verre reeds schouwt gij
't Oord, dat mijn ziele
Zoo aanlokt en streelt!"

»Ginds hoor ik klinken
Als kleeplen daar klokken;
't Avondrood flonkert
  Door 't woud met zijn gloed:
O, had ik wieken!
Ik zweefde als een duive
Vlug door de ruimte
  U, Stad, te gemoet!" —

Heilige weemoed
Verteedert zijn ziele,
Brandende zuchten
  Ontstijgen zijn hart;
Mat zijgt hij neder
Op 't bloemige rustbed;
Smachtend doorboren
  Zijn oogen de vert'.

»Wijd, ach! te wijd is
De ruimte der scheiding!
Lang is de reize,
  Te zwaar voor mijn kracht!
Toovrende droomen,
Ontsluiert het lustoord,
Geeft mij 't genieten
  Der hemelsche pracht!"

't Blauwende welfsel
Ontsluit zich ... een Engel
Glanzend als zilver
  Daalt vriendelijk af:
»Zou God — dus spreekt hij —
De kracht u onthouden,
Hij die te voren
  't Verlangen u gaf?"

»Stille verrukking
In zoete begoochling
Moge het voedsel
  Des weekelings zijn:
't Rusteloos streven
Is manlijk en edel,
't Voert naar het doelwit,
  Verwerklijkt den schijn!" —

Zacht als de geuren
Der bloemen verdwijnt hij.
Op springt de pelgrim,
  Versterkt door zijn woord;
Moeilijke wegen
Doorwandelt hij moedig —
Eindlijk, daar schittert
  Der Hemelen poort...

Ze opent haar vleuglen
Als de armen der moeder,
Die in verlangen
Haar zoon heeft verwacht.
Jublende zangen
Begroeten den moede,
Maar die zoo moedig
Zijn tocht heeft volbracht.

Op een helderen Morgen.

O heldre lucht na sombre dagen,
Geneest gij wat mijn hart doet klagen?
Het vond wel baat bij zonneschijn,
Als 't van den regen krank zou zijn.

O heldre lucht na sombre dagen,
Toch lenigt gij wat mij doet klagen:
Gij straalt een voorsmaak in het hart
Van 't zoet der vreugde na de smart.

's Morgens.

Morgenlucht zoo rein en koel,
Lafenis voor alle volken,
Zult gij u van avond zoel
Zamelen tot onweerswolken?

Het witte Hert.

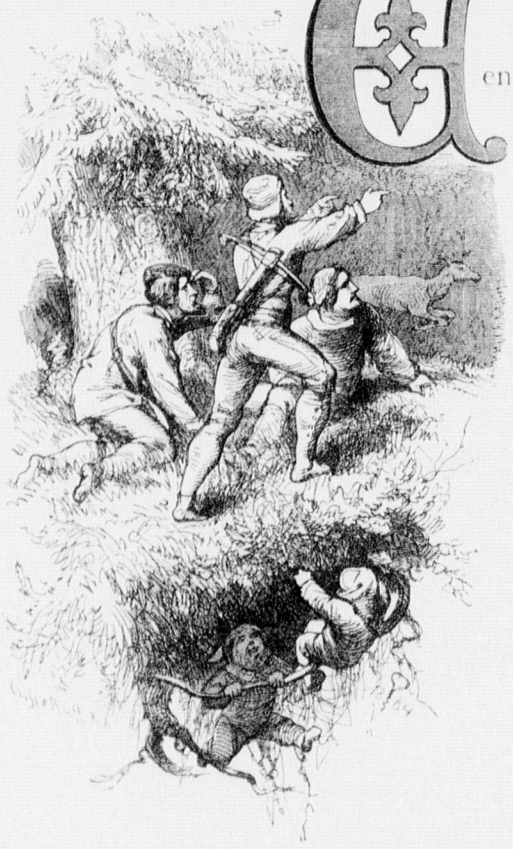

Eens trokken drie jagers ter jacht in het bosch,
Er schuilde een wit hert, en daar ging het op los.

Zij legden zich neer aan den voet van een boom;
En sliepen, en hadden een wonderen droom.

De eerste.

»Mijn droom was: ik stond voor een struik — sloeg er op,
»En 't hert schoot er uit als een bliksem, hoep hop!"

De tweede.

»En ik, toen het vluchtte voor 't hondengeblaf,
»Lei aan — en ik gaf het een kogel, poef paf!"

De derde.

»En ik zag het wanklen, en stormde het na;
»Het viel — en ik blies op mijn horen, trara!"

Zoo snoefden en pochten en leuterden zij:
Daar rent het wit hert in galop hen voorbij,

En eer nog de drie van den schrik zijn hersteld,
Is 't wild over rotsen en kloven ontsneld.

Hoep hop! Poef paf! Trara!

De Zwaabsche Ridder.

Toen keizer Roodbaard — lof zij hem! —
Den tocht deed naar Jerusalem,
Zag hij het Christenheir in nood:
Het vond veel steenen, weinig brood,
En trok door een ongastvrij oord,
Berg op berg af, met moeite voort.
Hoe menig Duitscher werd bekeerd,
En heeft toen 't pimplen afgeleerd!
Erg kreeg 't de ruiterij te kwaad:
De paarden vielen van de graat,
En wie zijn klepper woû behouên,
Die moest maar zien hem voort te sjouwen.

Dit was met zekren Zwaab 't geval,
Een forschen ridder groot van stal:
Hoe hij ook trok aan toom en stang,
Zijn knol ging maar den slakkengang;
Toch had hij 't beest niet prijs gegeven,
Al kostte 't hem zijn eigen leven.

Terwijl hij eenzaam aan den staart
Van 't leger voorttrok met zijn paard,

Daar kwamen plotsling in een draf,
Wel vijftig Turken op hem af.
Zij mikten — en een breede vlucht
Van pijlen snorde door de lucht.
Dit bracht den Zwaab niet uit den stap;
Als ware 't louter voor de grap,
Liet hij zijn schild met pijlen prikken
En spotte met dat Turksche mikken.

Toen stormde een Turk op snuivend ros
Met kromme sabel op hem los.
Het bloed des Duitschers koud, bedaard,
Wordt warm, bruist op: daar maait zijn zwaard
Twee pooten af van 's vijands paard,
Dat hinkepinkend zinkt ter aard.
Nu heft hij 't zwaard een tweede maal:
En 't valt, gelijk een bliksemstraal,
Verplettrend op den Turkschen kop,
Vlijmt door tot op den zadelknop,
Splijt ook het zadel nog vaneen
En stuit in 't paard op 't ruggebeen.
Toen viel van 't ros aan elken kant
Een doorgehakte Turk in 't zand.
En de andren zien dit huivrend aan
En vliegen naar de halve maan,
Ineengekrompen met de handen
Als schilden op hun tullebanden.

Een Christenschaar, die moe en mat,
't Heir ook niet bijgehouden had,
Zag tot in merg en been geroerd
Wat door den Zwaab was uitgevoerd.
De keizer door hen ingelicht
Heeft tot den held de vraag gericht:
»Wie maakte u, ridder, zoo bedreven
»Om iemand zulk een houw te geven?"

Hij had het antwoord daadlijk klaar:
»Zoo iets is in mijn land niet raar!
»En wilt gij er den naam van weten —
»Dat wordt een Zwabenhouw geheeten."

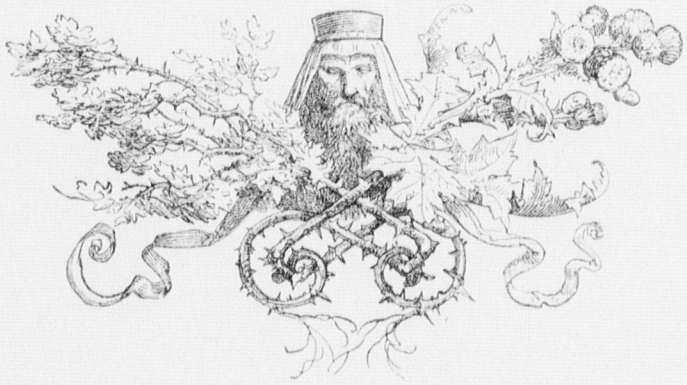

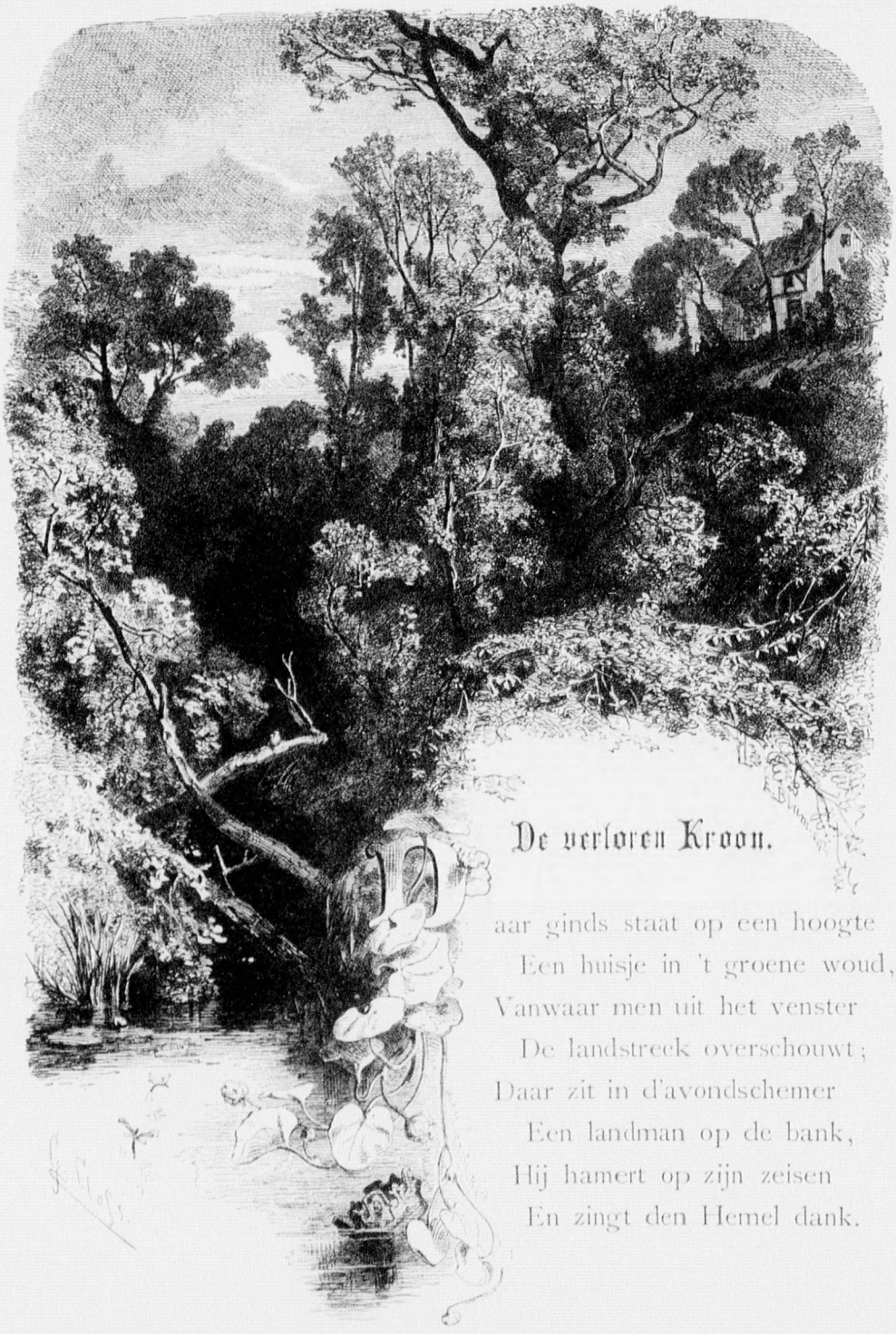

De verloren Kroon.

aar ginds staat op een hoogte
Een huisje in 't groene woud,
Vanwaar men uit het venster
De landstreek overschouwt;
Daar zit in d'avondschemer
Een landman op de bank,
Hij hamert op zijn zeisen
En zingt den Hemel dank.

Beneden glimt een vijver
Met schomlend riet omzet,
Hij houdt een koningskrone
Verborgen in zijn bed;
Die laat in 't maanlicht spelen
Karbonkel en saffier;
Dat doet zij al sinds eeuwen,
En niemand zoekt ze hier.

Avondwolken.

Wolken, op den dag zoo zwart,
Zweven aan den westertrans
Schitterend van purperglans,
Waar het goud der zon door flonkert:
Zoo wordt ook, voorzegt mijn hart,
Eens der ziele, vroeg of laat,
Als het leven ondergaat,
Helder wat nu is verdonkerd.

Mijn Rustplaats.

Als bij avondzonnestralen
Gouden bergen, purpren dalen
Zweven aan het blauw verschiet,
Blijft mijn oog daar weenend hangen
En ik vraag met zielsverlangen:
Is daar ginds mijn rustplaats niet?

De blinde Koning.

Boe staat die Noordsche legerschaar
Zoo zwijgend op het strand!
Wat wil die blinde koning daar
Met uitgestrekte hand?
De forsche galm der woorden,
Ontvlogen aan zijn mond,
Klinkt zelfs op de overboorden
Van 't meer verstaanbaar rond:

»Geef, roover, mijn onnoozel kroost,
Mijn lieve dochter, weer!
Zij was mijn ouderdom ten troost,
Zij zong zoo schoon en teer.
Gij hebt uit mijne dreven
Haar heimlijk weggeroofd!
Mij kort gij 't korte leven!
De vloek dale op uw hoofd!"

Daar treedt hij uit zijn hol op 't strand,
De roover woest en wild;
Een reuzezwaard vlamt in zijn hand
En klikklakt op zijn schild:
»Trots uwe sterke wachten
Maakte ik uw dochter buit!
Kom, red haar! Toon uw krachten!
'k Daag al uw dappren uit!"

De Noordsche krijgers blikken stom;
Geen durft te voorschijn treên.
De blinde koning wendt zich om:
»Sta ik dan gansch alleen?..."
De jongste zijner telgen
Drukt 's Vaders hand zoo warm:
»Laat mij den reus verdelgen,
Uw kracht voel 'k in mijn arm!" —

»Mijn zoon, reeds was zoo menig held
Niet tegen hem bestand!
Maar toch, uw leeuwensterkte meldt
Mij 't drukken van uw hand.
Ziedaar mijn zwaard, het stave
De glorie van den Scald!
'k Zink hier met schand ten grave,
Zoo gij daar ginder valt."

De blinde koning staat, en hoort
Een riemslag op het meer:
Een bootje roeit naar d' overboord...
't Wordt stil. — Hij luistert weer...
Daar klinkt een schreeuwen, tieren,
Gekletter en geschal
Van schilden en rapieren,
En dan — een doffe val.

»Spreekt!" roept de grijsaard blij en bang,
»Wat ziet gij? Deelt mij 't mee!
Mijn zwaard, ik ken het aan den klank,
Gaf zulk een felle snee!" —
»»De roover is gevallen,
Hij heeft zijn bloedig loon!
Heil, dappre boven allen,
Heil, dappre koningszoon!""

't Wordt stil op de oevers, stil op 't meer.
De koning staat, en hoort:
»Wie komt? 'k Verneem den riemslag weer,
Men roeit van d' overboord!" —
»»Zij komen aangevaren:
Uw zoon met zwaard en schild
En, met haar blonde haren,
Uw dochtertje Gunild!""

»Weest welkom!" roept de grijze luid
Van 't hooge meerstrand af —
»Nu leef ik blij mijn dagen uit,
En daal met eere in 't graf.
Zoon, leg dan naast mij neder
Mijn zwaard van goeden klank!
En gij, Gunild, zing teeder
Uws Vaders lijkgezang!" —

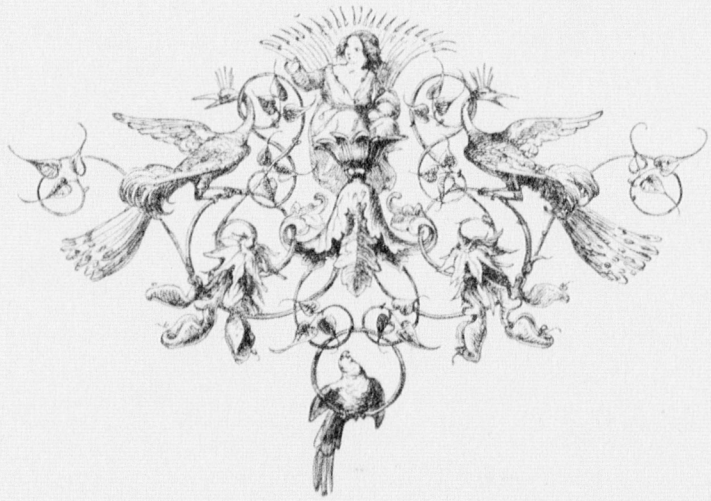

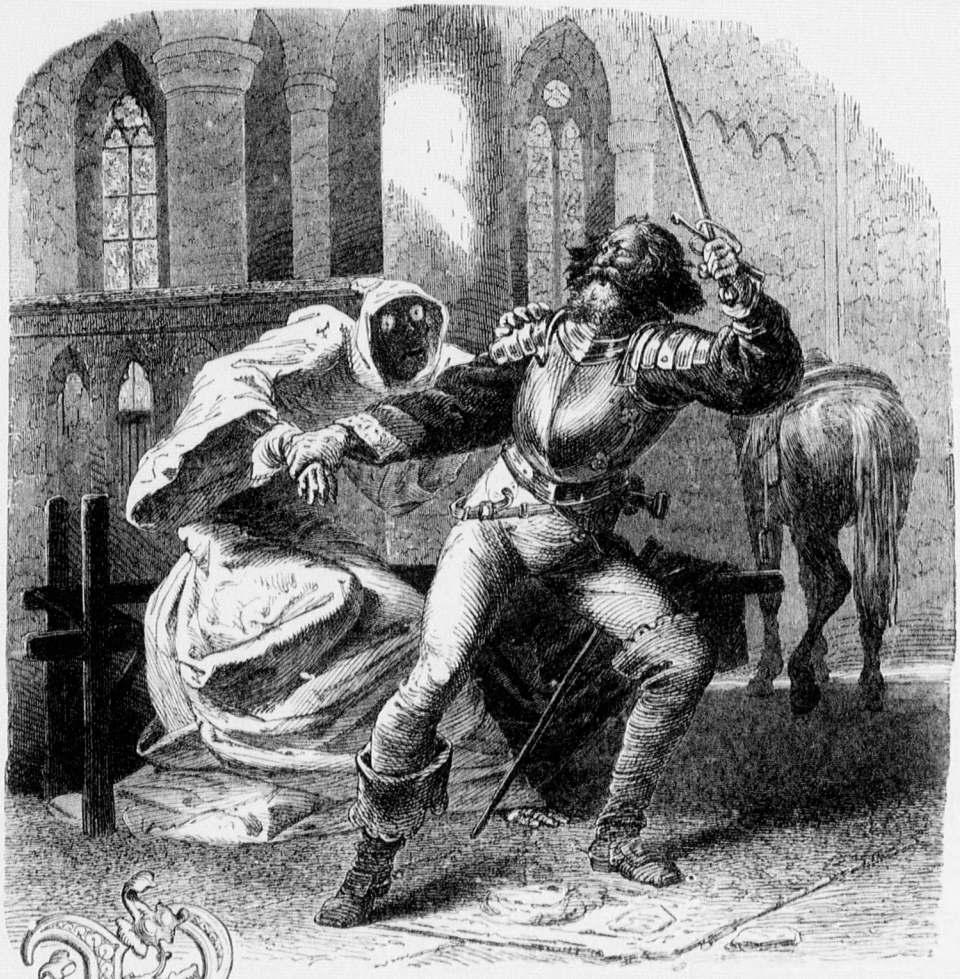

Jonker Rechberger.

Rechberger, een Jonker zoo woest en zoo stout,
De schrik van den koopman op weg door het woud,
Had stil in een kerk zich verborgen,
En sliep er tot d' anderen morgen.

Hij sloop er bij 't grauwen van d' ochtend weer uit,
En ging op de jacht naar een kostlijken buit;
Want slim had hij weten te ontdekken,
Dat koopliên door 't woud zouden trekken.

Hij was met zijn knecht al een eind wegs van daar:
»Terug!" — roept hij eensklaps — »en zoek bij die baar,
Waarop ik van nacht heb gezeten...
Mijn handschoenen heb ik vergeten!"

De knecht keerde weer, maar zoo bleek als een doek:
»Uw handschoenen, heer... dat de duivel ze zoek!
Zie 't zweet van het voorhoofd mij stroomen...
Zoo iets is mij nooit overkomen:

»Een spook in een doodshemd zag 'k dreigend daar staan:
't Had oogen als vuur en uw handschoenen aan,
Het spalkte zijn klapprende kaken...
Of ik me uit de voeten kon maken!" —

De Jonker rijdt zelf nu terug in galop,
En vordert gebiedend zijn handschoenen op,
En liet, toen het spook nog bleef sammelen,
Het zwaard op zijn beenderen rammelen.

»Toe!" — smeekt het skelet hem met knarsend gebit —
»Toe! laat mij die dingen één jaar in 't bezit;
Ge krijgt ze, als die tijd is verdwenen,
Weer eerlijk terug — 't is maar leenen." —

»Maar leenen? Eén jaar slechts?... Komaan, 't is akkoord!
'k Wil zien of de drommel is man van zijn woord!
Pas op, hoor, 't zou kunnen gebeuren —
Je hand is zoo dik — dat ze scheuren!" —

Rechberger, de Jonker zoo woest en zoo stout,
Trok toen met zijn knecht in het diepst van het woud.
Het paard begint eensklaps te snoeven...
Zij hooren getrappel van hoeven...

Een ruiterstoet toog in de verte voorbij:
Voorop reden ridders in zwarte kleedij —
't Scheen aaklig bij 't ochtendgeflonker.
»Passeert maar!" zei zachtjes de Jonker.

En achter den stoet liep een knecht — dat was mal!
Die hield aan den teugel een ros, forsch van stal,
Met stijgbeugels, zadel en stangen,
En met een zwart dekkleed omhangen.

Rechberger klampt zoetjes dien ruiterknecht aan,
En vraagt welke heeren vooruit zijn gegaan,
En (wat wel het meeste hem waard is)
Voor wien dat gezadelde paard is.

»Het is voor den trouwsten trawant van mijn Heer:
Rechberger, zoo wordt hij genoemd heinde en veer.
Als heden één jaar is verdwenen,
Dan rent hij naar de eeuwigheid henen." —

Hij sprak en verdween met den stoet in de vert'.
De Jonker gevoelt zich niet wèl om het hart,
En zei tot zijn knecht: »Hoor eens, jongen,
Mijn liedje is op één na gezongen.

»Is u niet mijn klepper te woest en te wild,
En kunt gij ze dragen, mijn degen en schild,
Dan wil ik dit alles u schenken.
Word braaf en blijf mijner gedenken!"

Toen stapte de Jonker een kloosterpoort in:
»Heer Abt, zie ik ben voor een monnik te min,
Neem me op als een leek in uw midden,
'k Zal werken geducht — en ook bidden."

»Ik zie u" — was 't antwoord — »gelaarsd en gespoord,
Gij lijkt wel een ridder! Leef hier als 't behoort,
Ik zal u de paarden vertrouwen,
Waarmede we onze akkers bebouwen." —

Eens kocht men aan 't klooster een zwart, vurig paard;
('t Is juist dat de strijd met het nachtspook verjaart!)
Dat beest moest Rechberger bedwingen,
Het deed niets dan steigren en springen.

Daar geeft het den temmer een hoefslag op 't hart;
Hij viel en bezweek in de hevigste smart.
Van 't paard is geen spoor meer gevonden,
Het was als een nevel verzwonden.

Te middernachtsure daar stijgt aan het graf
Des Jonkers een sombere ruiterknecht af:
Een ros houdt hij vast aan de stangen;
Aan 't zadel twee handschoenen hangen...

Rechberger verrijst — trekt zijn handschoenen aan,
En mompelt: »'t Is drommels, maar eerlijk gedaan!"
En zette zich fluks in den zadel.
Nu komt er een lesje voor d'adel:

O, Jonkers, — dit leert u mijn spookachtig lied —
Past op, en vergeet uwe handschoenen niet!
Wilt nooit, als in vroegere dagen,
Des nachts u onedel gedragen!

Klacht.

Een grave levend dalen —
Geen ramp kan daarbij halen! —
Ach, vriend, ik weet er één
Niet minder groot, naar 'k meen:

Als een gevoelig harte,
Vol levenslust en moed,
Door kommernis en smarte
Reeds vroeg veroudren moet.

Lied van een Gevangene.

Leeuwerik, die tierelierend
Op uw rappe vlerkjes zwierend
Hooger stijgt in vrije lucht,
Zingen wij te zaam koralen!
'k Stijg met u in licht en stralen,
Aan mijn kerkerboei ontvlucht.

Leeuwerik, uw zangen zwijgen;
'k Zie u vroolijk nederzijgen
In het dal, aan bloemen rijk.
Ook mijn stem zal niet meer klinken;
Treurig ga ik nederzinken
In het hol vol nacht en slijk.

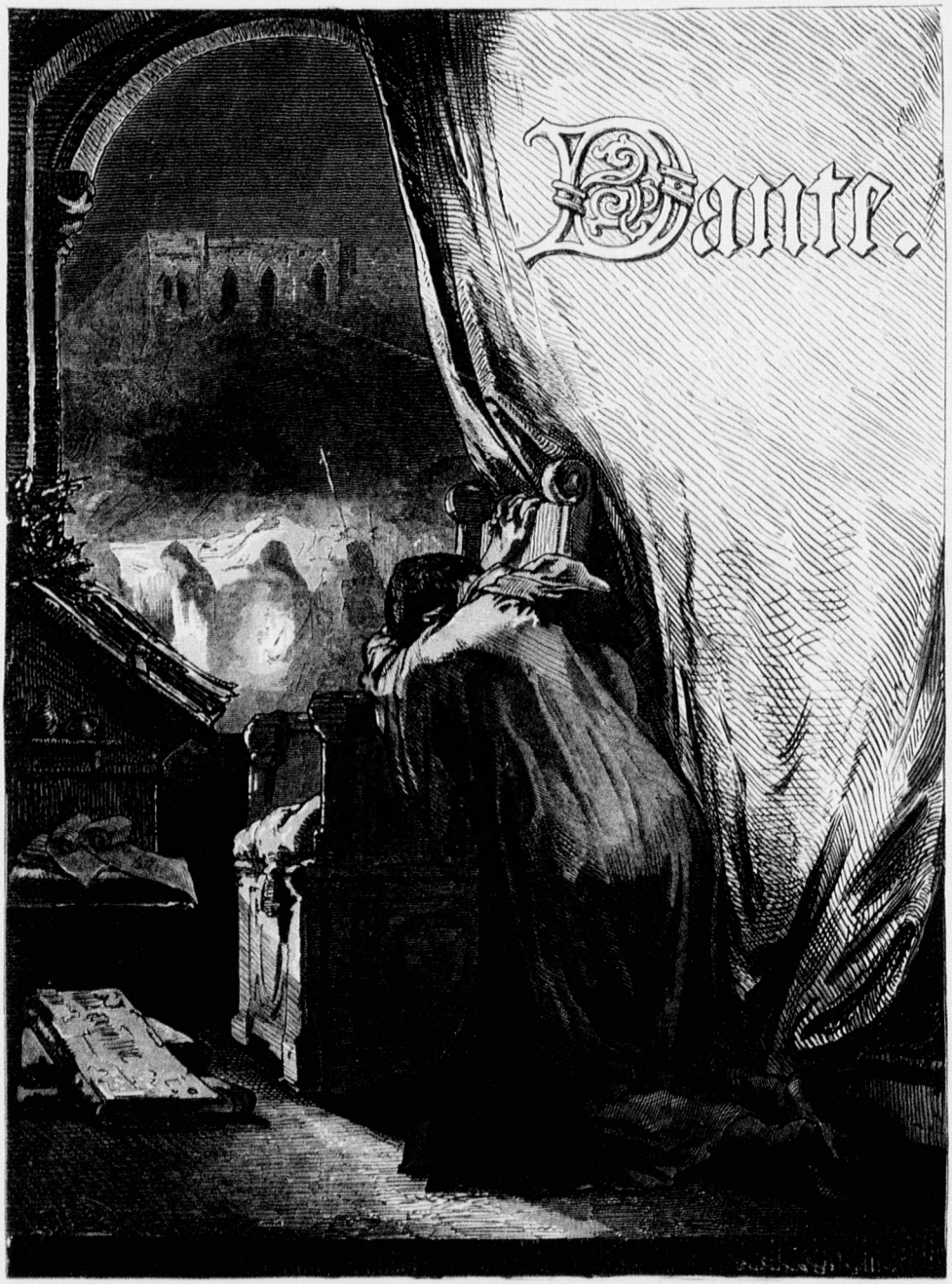
Dante.

Dante.

Was 't een poort der stad Florence,
Of was 't een der Hemelbogen,
Waar, in 't gouden licht der lente,
Schaar bij schaar komt uitgetogen?

Kinderen met Englenkopjes,
't Haar versierd met bloemenkransen,
Tripplen naar het dal der rozen,
Waar de reien feestlijk dansen.

Onder een laurierboom stond daar
Dante, knaap van negen jaren.
Hoe zijn zwarte fonklende oogen
Op ééne uit die kindren staren!

Ruischten niet de lauwertakken
Waar de lentewind door zweefde?
Zong niet Dantes jonge ziele
Toen zij 't eerst van liefde beefde?

Ja, in 't hart is sinds die stonde
De ader van het lied ontsprongen;
In sonnetten en canzonen
Werd Beatrix' deugd bezongen.

Als, tot Jonkvrouw opgewassen,
Zij hem weder trad voor de oogen,
Stond ook als een boom vol bloesem
Dantes dichterlijk vermogen. —

Uit de poort der stad Florence
Komt weer schaar bij schaar getogen,
Maar nu — onder treurgezangen
Langzaam en het hoofd gebogen.

Onder 't golvend zwarte doodkleed,
Met het witte kruis doorweven,
Wordt Beatrix weggedragen
Uit den rozengaard van 't leven.

Stil en eenzaam hoorde Dante
't Doodklok-brommen in de verte,
En hij borg zich in zijn mantel
Overheerd door zielesmarte.

Toen klonk van den droeven Zanger,
In een donker woud verloren,
't Lied zoo somber als de doodklok
Die nog nadreunde in zijn ooren.

Dáár, door woeste wegen dwalend,
In een droef gepeins verslonden,
Werd hem onverwacht een leidsman
Door Beatrix toegezonden.

Aan de hand van dien geleider
Treedt hij in de Stad der Klachten,
Waar de pijnen der verdoemden
Al zijn aardsche smart verzachten.

Uit die duistre folterholen
In het reine licht gestegen,
Zweeft hem uit de poort des Hemels
Zijn Beatrix glanzend tegen.

Hoog en hooger zweefden beiden
Door het ruim der hemelzalen:
Zij in 't licht der glorie schouwend,
Dat der zonnen Zon doet stralen;

Hij 't omsluierd oog gevestigd
Op der zaalge schittrend wezen,
Dat hem 't eeuwig licht der Godheid
In een weerschijn gaf te lezen.

In zijn goddelijke zangen
Schreef de dichter alles neder,
Onverganklijk of 't in rotsen
Heeft gegrift des bliksems veder.

't Past voorwaar, dat wij dien Zanger
Als den »godlijken" vereeren,
Dante, die in hemel-liefde
Aardsche liefde zag verkeeren.

Het Orgel.

„Och, speel nog eens een lied voor mij,
Gij oude, brave man;
Beproef eens of een zoet akkoord
Mijn hart verkwikken kan."

De zieke bidt; de grijsaard speelt —
Nooit speelde hij zoo teer,
Nooit zoo verrukkend — neen, hij kent
Zijn eigen spel niet meer.

Daar trilt een hemelsch zoet akkoord...
Des ouden hart ontroert...
Het orgel zwijgt — de ziel van 't kind
Is aan deze aarde ontvoerd.

De Lijster.

Neen, heel den zomer blijf ik hier,
Mijn bedje ga 'k niet uit,
Zoo 'k maar die lieve lijster heb
Die ginds in 't boschje fluit."

Men vangt den vogel in een kooi
En zet hem bij het wicht;
Maar 't dier betreurt de vrije lucht
En houdt zijn bekje dicht.

Hij zingt niet, schoon het zieke kind
Hem om een liedje smeekt.
Doch hoor! daar slaat hij — 't kinderoog
Glanst voor het laatst en breekt.

Avond-Muziek.

Wat zingt mij, moeder, uit den slaap
Daar buiten op de straat?
Och, zie eens even wat het is...
Muziek, en dat zoo laat...

»'k Hoor niets, mijn kind, ik zie ook niets;
»Och, sluimer rustig voort!
»De koorts, die in uw hoofdje gloeit,
»Maakt dat ge zoo iets hoort."

Neen, moederlief, het is geen droom!
Hoor, 't klinkt weer zoet en zacht...
Gods Englen roepen zingend mij.
O, moeder, Goeden nacht!

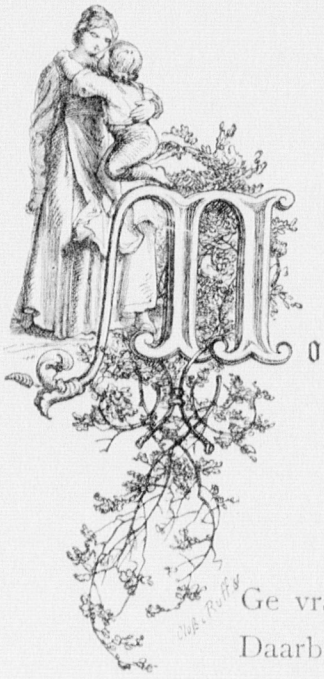

Moeder en Kind.

Ge vraagt, waar zich zusje bevindt:
Daarboven bij de Engeltjes, kind.
Zij mocht al zoo vroeg naar het Hemeltje gaan
Omdat ze mij nimmer verdriet heeft gedaan

Het broertje geeft moeder een zoen
En fluistert: »Zoo zal ik niet doen!
Och, moederlief, zeg me: hoe doe 'k u verdriet,
Dan ga ik zoo vroeg naar het Hemeltje niet."

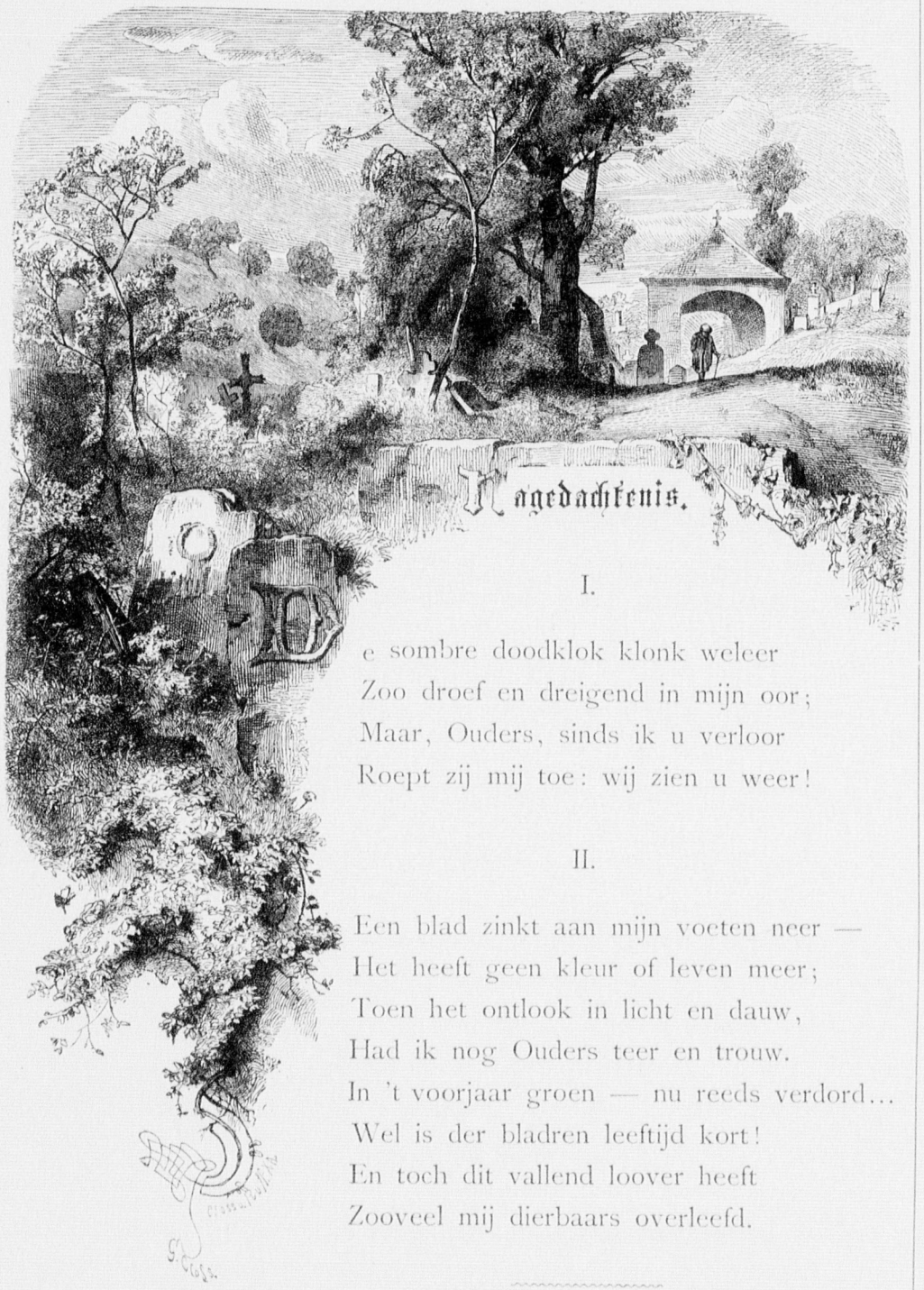

Nagedachtenis.

I.

De sombre doodklok klonk weleer
Zoo droef en dreigend in mijn oor;
Maar, Ouders, sinds ik u verloor
Roept zij mij toe: wij zien u weer!

II.

Een blad zinkt aan mijn voeten neer —
Het heeft geen kleur of leven meer;
Toen het ontlook in licht en dauw,
Had ik nog Ouders teer en trouw.
In 't voorjaar groen — nu reeds verdord...
Wel is der bladren leeftijd kort!
En toch dit vallend loover heeft
Zooveel mij dierbaars overleefd.

Na den dood mijner Moeder.

Gij, moeder, zaagt mijn oogen drinken
Den eersten straal van 't aardsche licht;
Op uw verstorven aangezicht
Zag ik den straal des Hemels blinken.

Na de Begrafenis.

Aan 't somber vrome grafgezang
Stierf langzaam weg de laatste toon;
Maar uwer stemme zoete klank
Zwijgt nooit in 't harte van uw zoon.

Het Graf mijner Moeder.

, moeder, werd een graf bereid
Op eene stille plek — gij kent ze goed —
Met vriendlijk lommer overspreid
En bloemen die de liefde bloeien doet.

Daar ligt gij, als gij waart weleer
Met elken trek des vredes en der smart;
Daar keert ook 't leven tot u weer:
Dat graf heb ik gegraven in mijn hart.

De kleine Roeland.

Weeklagend in een rotsspelonk
Zit Bertha de Edelvrouw;
De kleine Roeland speelt in 't veld
En kent geen leed of rouw.

»O koning Karel, broeder, ach!
Waarom ontvlood ik u?
'k Verzaakte uit liefde pracht en eer —
Mij haat en vloekt gij nu!"

»Gij, Milon, dierbare echtgenoot,
Vondt in den vloed uw graf!
Nu laat de liefde mij alleen,
Mij, die haar alles gaf."

»Mijn Roeland, lieve huwlijksspruit,
Waarin 'k mijn gâ hervind,
Wees gij mijn vreugd en toeverlaat!
Kom bij uw moeder, kind!"

»Begeef u naar de stad, en vraag
Een bete broods, mijn zoon!
Zeg hem, die u een aalmoes reikt:
Dat God uw mildheid loon!" —

De koning Karel zit ten disch
In zijne ridderzaal;
Vazallen loopen af en aan
Met schotel en bokaal.

De toon van harp en feestgezang
Streelt aller hart en oor;
Maar de echo dringt niet tot de grot
Der droeve Bertha door.

Een dichte drom van beedlaars staat
Op 't ruime plein geschaard:
Hun is wat op den feestdisch prijkt
Meer dan de feesttoon waard.

De koning schouwt op 't woelig plein
Door de openstaande poort,
Zijn oog blijft rusten op een knaap,
Die door de schare boort.

Hoe vreemd staat hem dat bont gewaad
Van vierderhande kleur!
Hoe vrij schouwt hij met helder oog
Door de openstaande deur!

Daar treedt de knaap de hofzaal in —
Neemt, zonder spraakgeluid,
Een zilvren schotel van den disch
En spoedt de zaal weer uit.

De koning denkt: »Zie ik daar wél?
Dat is een stout bestaan!" —
Maar wijl hij woord noch teeken geeft,
Laat elk den knaap begaan.

En Roeland, na een korte poos,
Treedt binnen andermaal,
En neemt van 's konings eigen plaats
Den gouden feestbokaal.

»Ho!" — roept de vorst — »dat gaat te ver!
Gij ongenoode gast!" —
De kleine staart in 's konings oog,
Maar houdt den beker vast.

De koning, eerst vergramd, breekt nu
In schatrend lachen los:
»Gij dringt hier in mijn opperzaal
Zoo vrij als in een bosch."

»Gij rooft mijn schotels van den disch
Als applen van den boom;
Gij haalt hier van mijn plaats den wijn
Als water uit den stroom." —

»»Een appelboom, een waterstroom —
't Mag voor boerinnen zijn!
Mijn moeder voegt slechts fijn gebraad
En keur van rooden wijn!"" —

»Is uwe moeder, kleine knaap,
Zoo edel als gij zegt,
Dan heeft zij wis een prachtig slot
En menig trouwen knecht."

»Wie is dan wel haar hofkok? Spreek!
Wie mag haar schenker zijn?" —
»»Mijn linkerhand dient haar als kok,
Mijn rechter schenkt haar wijn!"" —

»Wie zijn, o knaap, haar wachters dan?" —
»»Mijn oogen telken stond!"" —
»Haar meesterzanger, wie is dat?" —
»»Dat is mijn rozenmond!"" —

»'t Zijn flinke dienaars die der Vrouw,
Uw moeder staan ter zij'!
Ze houdt veel van den regenboog,
Uw kleeding zegt het mij." —

»»'k Vocht viermaal tegen knapen hier,
Alléén — ik tegen acht!
Ik overwon ze, en kleurig doek
Werd mij als cijns gebracht!"" —

»Geen Vrouwe had ooit zulk een knecht,
Zoo wakker en vertrouwd!
Ze is vast een beedlaars-koningin
Die open tafel houdt."

»Wel, zulk een Vrouwe voegt een plaats
Hier aan mijn hofgezin!
Drie Juffers en drie Ridders... gaat
En leidt haar bij mij in!" —

't Geschiedt. De beker in zijn hand
Treedt Roeland statig voor,
De Juffer- en de Ridderstoet
Volgt dra den knaap op 't spoor.

De koning keek door 't vensterrond
Met ongeduld in 't hart...
Na korte wijl ziet hij den stoet
Genaken uit de vert'.

BIBLIOTHECA O.F.M. AMSTERDAM

Hij staroogt en verbleekt van schrik:
»Wat zie ik? Groote God!
Ik heb daar straks in 't openbaar
Mijn eigen stam bespot!"

»Zij is het! Zuster Bertha is 't!
In 't grauwe pelgrimskleed...
Een bedelstaf omklemt heur hand,
Vermagerd van het leed!" —

Zij nadert schuchter, bleek als krijt,
En werpt zich aan zijn voet;
En Karel voelt weer d'ouden wrok
Herleven in 't gemoed.

Zijn oog rolt grimmig. Bertha slaat
Haar blikken neer vol schroom;
En Roeland ziet stoutmoedig op,
En noemt hem luid zijn Oom.

Dat maakt des konings harte week:
»Rijs Zuster!" — klinkt het nu —
»Om wille van uw lieven zoon
Vergeef ik alles u!" —

En Bertha rijst en spreekt verheugd:
»Mijn broeder, dank! Welaan,
Mijn dierbaar kind vergelde u eens
Het goede aan mij gedaan!"

»Hij worde 't toonbeeld van een held,
Een koning u gelijk;
Hij voere in standaard en in schild
De kleur van menig rijk!"

»Hij sla aan menig koningsdisch
De vrije forsche hand;
En brenge tot den hoogsten bloei
Zijn zuchtend Vaderland!" —

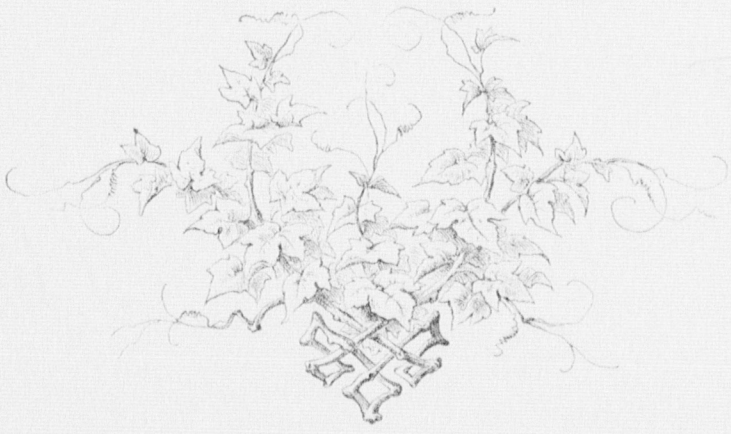

Een Droom.

Gerneem wat ik kortlings gedroomd heb:
Ik lag op een heuveltop neer,
Mijn blik liet ik beurtelings dwalen
Nu over de groenende dalen,
Dan over het blauwende meer.

Een scheepje, welks wimpel zich krulde
Op d'adem, die stroomde van 't land,
Lag wieglend aan d'oever te wachten;
De schipper, verdiept in gedachten,
Stond dicht bij het scheepjen op strand.

Op eenmaal daar daalde in de verte
Van 't bergpad een lustige stoet:
Als Engelen zag ik ze glanzen,
Zij wuifden met bloemige kransen
En naakten al dichter den vloed.

Een schare van dartlende kindren
Toog fladdrend als vlinders vooruit;
En de ouderen volgden bij paren
Al zingend bij 't ruischen der snaren
En dansend op 't klinken der luit.

Zij groetten den schipper en vroegen:
»Ontvangt ge ons wel garen aan boord?
Wij zijn de geneugten en vreugden,
Die de aarde verkwikten, verheugden,
Nu spoeden van de aarde we ons voort."

Hij liet de geneugten en vreugden
Wel garen aan boord gaan en zei:
»Ziet, eer ik van land wend den steven,
Of niemand is achtergebleven
In 't woud of de groene vallei!"

Zij zeiden: »Geen onzer ontbreekt er!
Steek af! Geef het scheepje nu vaart!"
De bries bolde 't zeil — daar ontvlogen
Al verder en verder mijn oogen
De vreugden, geneugten der aard'.

De verloren Kerk.

In 't diepe en donkre woud — daar bomt
En bromt het, of er klokken luiden;
Geen stervling weet vanwaar dat komt,
De Sage kan het nauwlijks duiden.
Daar — zegt men — stond in 't grijs verleên
Een kerk met koepeldak en toren;
Het kerkpad zelfs, weleer betreên
Door tal van pelgrims, ging verloren.

Laatst doolde ik onder 't dicht geblaârt,
Door zucht naar eenzaamheid gedreven;
Onttrokken aan 't gewoel der aard,
Voelde ik mijn hart tot God verheven.
Dáár in het woud, waar alles zweeg,
Deed weer het klokgebrom zich hooren;
Hoe hooger mijn verlangen steeg,
Te voller dreunde 't in mijn ooren.

Die toon klonk mij zoo wonderbaar
En ziel en zin betoovrend tegen,
Dat 'k nog het raadsel niet verklaar
Hoe ik zoo hoog ben opgestegen.
't Scheen, of mij in dien zoeten droom
Meer dan een eeuwkring was verstreken,
Toen 'k plotseling een breeden stroom
Van licht de nevlen door zag breken.

Door 't donkerblauw van 's hemels trans
Schoot hel de zon haar middagstralen,
En zie, daar stond, van gulden glans
Omschitterd, trotsch een Dom te pralen.
Hoe statig scheen hij voor mijn oog
Op wolkenvleugelen te zweven,
En met zijn ranke spits omhoog
Naar 't rijk der zaligheid te streven!

De klokken in den torenwand
Weergalmden door de wulfselbogen;
Zij werden door geen menschenhand;
Maar door een heilgen storm bewogen.
Die heilge storm, dat klokgebrom
Doortrilden huiverend mijn leden.
Zoo trad ik in den hoogen Dom
Met kloppend hart en wankle schreden.

Wat mij daar omging in 't gemoed —
Geen woorden kunnen 't openbaren.
'k Zag in der venstren donkren gloed
Een breede rij van Martelaren.
Het was als gaf 't veelkleurig licht
Het leven weer aan al die lijders.
Een wereld rees voor mijn gezicht
Van vrome Maagden, trouwe Strijders.

Ik knielde neer op de outertreên
Vol liefde en eerbied. Opgetogen
Zag ik des Hemels heerlijkheên
Geschilderd in de koepelbogen.
Weer sloeg 'k mijn blikken naar omhoog,
Maar zie — de koepel was verdwenen:
De sluier viel — toen drong mijn oog
Door Sions open deuren henen.

De glorie die mij tegenblonk
In vurig, stil gebed verloren,
Het feestlied dat mij tegenklonk
Bij 't harpgeruisch der Englenkoren —
Dat drukken nimmer woorden uit.
Die 't wil ervaren, stemm' zich zelven
En hoore aandachtig naar 't geluid,
Dat omzweeft door de woudgewelven.

Pascal Vivas.

Luid klonk in San-Stéphans veste
Der trompetten krijgsgeschal,
Waar Fernandez van Castilië
Legert achter muur en wal.

Almanzor der Mooren koning
Stormt, verwoeder dan de orkaan,
Met zijn horden van Cordova
Op San-Stéphans wallen aan.

Al de ridders van Castilië
Staan slagvaardig rij aan rij;
En de dappre graaf Fernandez
Rent hen op en neer voorbij.

»Pascal Vivas! Pascal Vivas!" —
Roept hij vorschend om zich heen —
»Gij, de bloem van Spanjes adel,
»Gij ontbreekt nog, gij alleen!"

»Gij, altoos het eerst in 't zadel,
»In het veld de voorste altijd —
»Gij beantwoordt niet het teeken,
»Dat u oproept tot den strijd?"

»Weigert gij uw zwaard den Christnen
»In deez' hachelijke kans?
»Laat ge uw lauweren verwelken,
»Tanen al uw glorieglans?"...

Maar hij hoort niet, Pascal Vivas;
Hij is verre, diep in 't woud,
Ter kapelle van Sint Joris,
Door de ridderschap gebouwd.

Aan een boom staat dáár zijn klepper,
Hangen pantser, zwaard en speer;
En de ridder ligt gebogen
Voor het heilig outer neer.

Diep in vroom gebed verzonken,
Hoort hij niet het krijgsgedruisch
Gonzen door de woudgewelven
Als het doffe windgeruisch;

Hoort hij noch zijn waapnen rinklen
Noch den hoefslag van zijn paard.
Veilig mogen zij zich achten,
Die Sint Joris' schild bewaart:

Zijn Patroon daalt uit den Hemel,
Gordt des ridders waapnen om,
Stijgt te paard en vliegt en werpt zich
Midden in der Mooren drom.

Als een bliksem treft en plet hij.
Zoo heeft nooit een held gestreên!
Almanzor verliest zijn standaard,
En zijn heir stuift wild uiteen. —

Pascal Vivas treedt naar buiten,
Na 't voleinden van 't gebed,
Neemt zijn pantser weer en waapnen
En zijn hinnikend genet.

Peinzend rijdt hij naar het leger.
Maar — wat of die kreet bediedt,
Dat geschetter der trompetten
En dat davrend zegelied?

»Pascal Vivas! Pascal Vivas!
»Heil u, nooit volprezen held!
»Gij ontnaamt den Moor zijn standaard
»En behieldt het bloedig veld!"

»Hoe gedeukt, met bloed besprenkeld
»Zijn uw pantser en uw zwaard!
»Hoe bedekt met schuim en wonden
»Is uw moedig oorlogspaard!"

Te vergeefs wenkt Pascal Vivas:
Niet aan mij dit eerbetoon!
En zijn oog gericht ten Hemel
Dankt der riddren Schutspatroon.

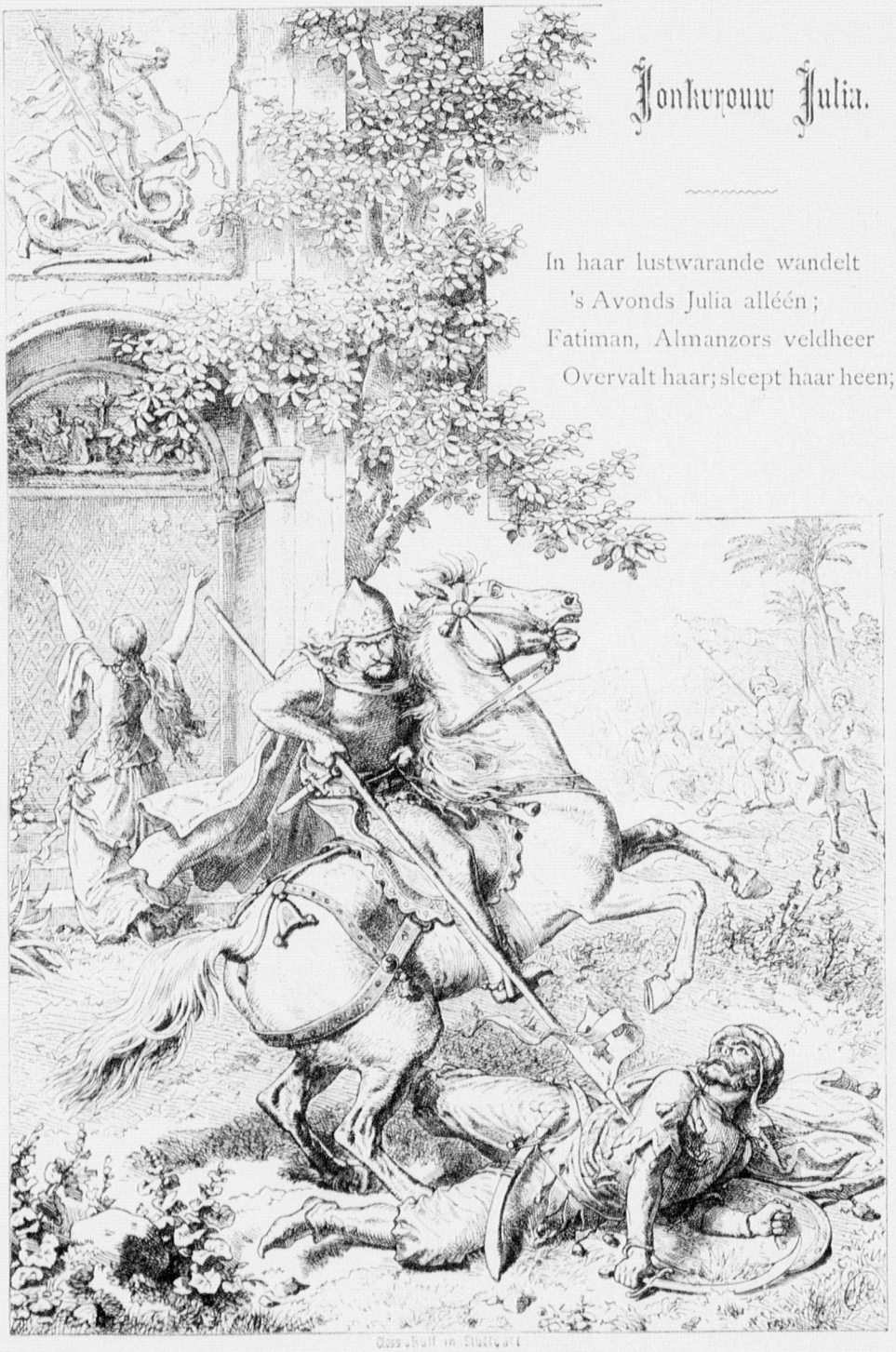

Jonkvrouw Julia.

In haar lustwarande wandelt
's Avonds Julia alléén;
Fatiman, Almanzors veldheer
Overvalt haar; sleept haar heen;

Vlucht met d'eedlen roof in 't zadel
Heel den nacht de wouden door;
Twintig Mooren, zwaar gewapend,
Volgen trouw huns Meesters spoor.

Bij het scheemren van den morgen
Dringen ze in dat heilig woud,
Waar een bedeplaats door ridders
Op den heuvel is gebouwd.

Julia slaat reeds van verre
Op een beeld haar schreiend oog,
Levensgroot in steen gehouwen,
Prijkend voor den tempelboog.

't Is de beeltnis van Sint Joris,
Moedig kampend met den draak
En de lans geweldig stootend
In zijn opgespalkte kaak.

Weenend en de handen wringend
Bidt zij 't vurigst smeekgebed,
Dat de Schutspatroon der ridders
Haar uit 's monsters klauwen redd'.

Zie, wie komt op 't witte strijdros
Toegesneld in vluggen draf?
Gouden lokken, roode mantel
Golven hem de schoudren af.

Krachtig is zijn speer geheven,
Die met goed gemikten stoot
Fatiman ter aarde slingert
En, zijn borst doorvlijmend, doodt.

Al de Mooren worden plotsling
Overweldigd door den schrik,
En verdwijnen in de wouden
Met de snelheid van een blik.

Jonkvrouw Julia knielt neder
Biddend 't vurigst dankgebed,
Dat de ridderlijke Heilge
Haar van 't monster heeft gered.

De Pelgrim.

Aan de noorderkust van Spanje
heft zich op een steile rots
Eene bedevaartskapelle,
heiligdom der Moeder Gods.
Voor den zondaar, den verdoolde,
is 't een oord van rust en vreê,
Voor den scheepling in het noodweer
is die plek een veilge ree.

Als daar 't Ang'lus-klokje klepelt
in den stillen avondstond,
Klinkt van kerk- en kloostertoren
't Ave driemaal in het rond;
En de bulderende golven
zwijgen aan der rotsen voet,
En de scheepling knielt bij 't roer neer,
zachtkens biddend: »Wees gegroet."

Als de Christnen 't feesttij vieren
van Maria's Hemelvaart,
Toen Gods Zoon zijn heilge Moeder
opwaarts voerde van deze aard,
Dan toont zich de Lieve Vrouwe
mildelijk in 't wonderbeeld,
En aan beêvaartgangers worden
tal van gunsten toegedeeld.

Kruis en vaandel trekken statig
door de velden, langs het strand;
Vlag en wimpel wappren feestlijk
aan de masten, in het want;
Als een volle hemelladder
toont de rots zich aan het oog:
Duizend pelgrims klimmen zingend
naar het heiligdom omhoog.

Op dien feeststoet volgen andren
zwijgend, biddend, één voor één,
Blootsvoets, 't hoofd bestrooid met assche,
't haren boetkleed om de leên.
Van de Christenschaar gescheiden,
staan zij buiten 't kerkgebouw,
Om hun misdrijf uit te delgen
door gebed en boete en rouw.

't Laatst van allen volgt een pelgrim
overheerd door zielesmart,
Lange baard en haren hangen
Om zijn bleek gelaat verward;
En een ring van roestig ijzer
draagt hij om het lijf gesmeed,
En om pols en enkel keetnen,
ramlend als hij voorwaarts treedt.

Van het zwaard, waar hij zijn broeder
in een drift meê had geveld,
Smeedde hij den ring der boete,
die zijn middel nauw omknelt.
Toen verliet hij huis en dierbren,
doolde rustloos wijd en zijd,
Vol vertrouwen dat een wonder
van die kluisters hem bevrijd'.

Vele landen heeft de pelgrim
rondgewandeld barrevoets,
Nergens heeft hij heul gevonden,
nergens vrede des gemoeds;
Hij heeft alle beêvaartplaatsen,
ieder wonderbeeld bezocht,
Nergens is hem hulp geboden
of een wonder hem gewrocht.

Op de rots klept weer het klokjen
't Angelus zoo zilverhel,
En de pelgrim ligt nog biddend
bij den drempel der kapel;
Daarin troont het Beeld der Zoete
schitterend van licht en glans,
Door het goud der zon beschenen,
die reeds duikt aan d'avondtrans.

Welk een gloed ligt uitgegoten
over land en zee alom!
Bleef de gouden hemel open
sinds Maria opwaarts klom?
Dragen nog de purpren wolken
't spoor van hare laatste schreên?
Schouwt de Hemelkoninginne
van haar zetel naar beneên?

Alle pelgrims keerden huiswaarts,
vonden troost en heul en baat,
Hij alleen bleef biddend liggen
met de bleekheid op 't gelaat:
Vast nog knelt om lijf en leden
zijner keetnen zwaar gewicht,
Maar zijn ziel bevrijd van kluisters
zweeft omhoog in reiner licht.

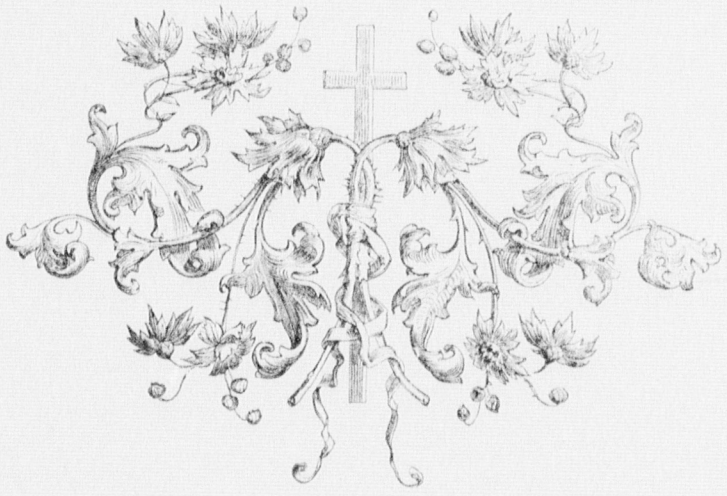

De Koning op den Slottoren.

Daar liggen de heuvlen
Beneveld en grauw,
De dalen verzonken
In nachtlijke schaûw.
Alom heerscht de sluimring;
Geen enkele klacht
Wordt hier me op de wieken
Der koelte gebracht.

Gezorgd heb ik immer
Voor aller geluk,
Gedronken den beker
In kommer en druk.
De nacht is gevallen,
De hemelboog gloort:
'k Verlang naar de rust, die
Mijn ziele bekoort.

O tintlende starren,
Geschrift van Omhoog,
Hoe wekt gij en trekt gij
Vol liefde mijn oog!
Betoovrende klanken
Van 't hemelsche koor,
Nauw hoorbaar, toch streelt gij
Verkwikkend mijn oor.

Vergrijsd zijn mijn lokken,
Verdoofd is mijn vuur;
Mijn wapenen hangen
Vol roest aan den muur.
'k Heb recht steeds gesproken
En recht ook gedaan:
Wanneer zal de stonde
Der rust voor mij slaan?

O rust, waar mijn ziele
Zoo vurig naar smacht!
Toef, toef toch niet langer,
Gij zalige nacht,
Dat 'k sterren mag schouwen
Van heerlijker glans,
En klanken vernemen
Veel luider dan thans!

Bij een Grafzerk.

Twee handen met elkaar vereend
Zie 'k afgebeeld op 't grafgesteent':
Het spreekt mij van een aardsch verbond
Dat hartlijk, maar te kort bestond;
Van d'allerlaatsten afscheidsgroet,
Den stommen tolk van 't droef gemoed;
Van 't weerzien in de heerlijkheid
Hierboven, waar men nimmer scheidt.

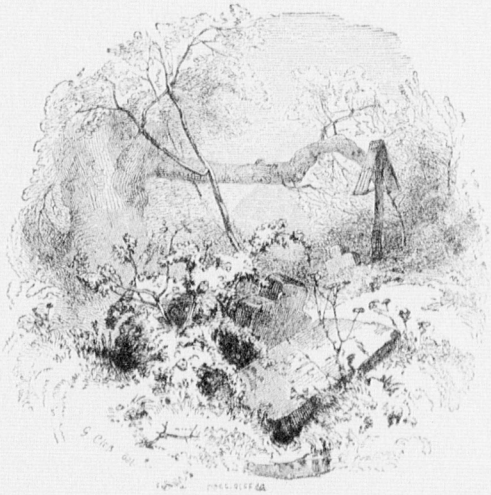

Een Wintermorgen.

Een sombre wintermorgen was 't,
Het zonlicht wou niet gloren;
Bij poozen kwam een doodkloktoon
Door 't waas der nevlen boren.

Hoe toonloos klonk die ééne klok!
Men klepte haar maar even.
Maar even werd met heesche stem
Een lijkzang aangeheven.

Het was een oude en arme man
Die grafwaarts werd gedragen:
Naar, toonloos als zijn uitvaart was,
Zoo waren eens zijn dagen.

Nu hoort hij in Gods glorielicht
Der Englen koren zingen,
En jubelend met vollen klank
De werelden doordringen.

Het Lied van den armen Man.

Ik ben een arm en stokoud man,
Alleen — met al mijn smart;
Och, of nog eenmaal lust en vreugd
Vervullen mocht mijn hart!

Ik speelde in 't ouderlijke huis
Zoo onbezorgd en blij;
Sinds God mijne ouders tot zich riep
Bleef mij steeds kommer bij.

Ik zie der rijken hof in bloei,
Hun veld vol rijpend graan:
Ik wandel op den harden weg,
Waar niets dan doornen staan.

Met stillen weemoed toef ik graag
Waar menschen zijn vereend;
'k Wensch iedereen dan »goeden dag"
Zoo hartlijk welgemeend.

Barmhartig God! toch laat Gij mij
Niet met mijn smart alleen:
Uw zoete troost daalt van omhoog
Zoo mild voor iedereen.

In ieder dorpje prijkt in 't groen
Een kerkje frisch en schoon,
Daar voel ik hart en geest verkwikt
Bij zang en orgeltoon.

Het maanlicht schijnt, de sterre straalt
Zoo lieflijk op mij neer;
En als het avondklokje klept,
Spreek ik met U, o Heer!

Geopend staat uw hemeldeur
Voor wie hier deugdzaam is:
Eens kom ik ook in feestgewaad
En zet mij aan uw disch.

De Herberg.

Laatst nam 'k mijn intrek bij een waard,
Wiens guldheid me is gebleken.
Een gouden appel aan een tak,
Dat was zijn uithangteeken.

Die waard zoo gastvrij en zoo gul
Wordt appelboom geheeten;
Hij liet mij van zijn rijken disch
Naar welgevallen eten.

Daar kwam een fladderende troep
Het groenhuis ingesprongen:
Zij aten zich het buikje dik
En schaterden en zongen.

Het was de waard, die vriendlijk mij
Met koele schaduw dekte,
Toen ik op 't zachte bed van mos
Ter rust mij nederstrekte.

»Neen!" schudde 't breed gewelfde hoofd,
Zoodra ik wou betalen.
Wees, gulle, wees van top tot teen
Gezegend duizend malen!

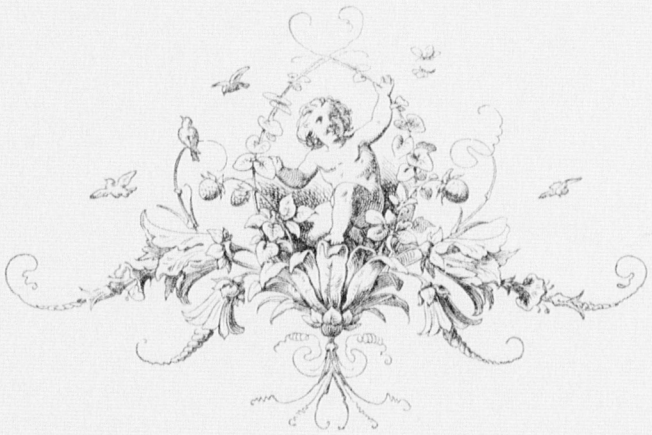

Het Vertrek.

Zoo heb ik nu de stad verlaten,
Waarin 'k zoo menig jaartje sleet.
Ik trok alleen door leêge straten,
Niet één die me uitgeleide deed.

Niet één bleef aan mijn kleeren hangen
— Mijn jaspand kreeg dan ook geen scheur —
Ook beet mij niemand in de wangen
Uit louter spijt en dol getreur.

Geen sliep er om het denkbeeld minder,
Dat 'k 's morgens vroeg vertrekken zou.
Van de andren heb ik weinig hinder,
Maar van die eene vind ik 't flauw!

Lastige Buren.

Kaarstig woeker ik met de uren —
't Werk gaat toch den sukkeldraf;
'k Zit me op letters blind te turen,
Maar geen bladzij krijg ik af:

Hupsche buurvrouw hoor ik zingen,
Buurman spelen op de fluit...
Heisa! mijn gedachten springen
Uit den band en 't venster uit.

Lied van den duitschen Zanger.

Ik heb in vroeger dagen
Gezongen zonder rust
Van oude, vrome Sagen,
Van Minne, Lentelust:
Nu moog mijn harpe zwijgen,
Bestuiven aan den wand,
Nu ik alom hoor stijgen
Den kreet: »Voor 't Vaderland!',

Men zegt, de Katten droegen
Een ring, om 't lijf gehecht
Zoo lang tot zij versloegen
Een vijand in 't gevecht:
Ik leg mijn geest aan banden,
Een zegel op mijn mond
Tot ik met eigen handen
Kamp voor der vadren grond.

Doch, ben 'k niet uitverkoren
Te strijden als een held,
Zoo 't lied, mij aangeboren,
Nog in mijn boezem welt:
Dan hoop ik toch te zingen,
Als aller harten tolk,
Der vrijheid zegeningen,
't Triumflied van mijn volk.

Aan het Vaderland.

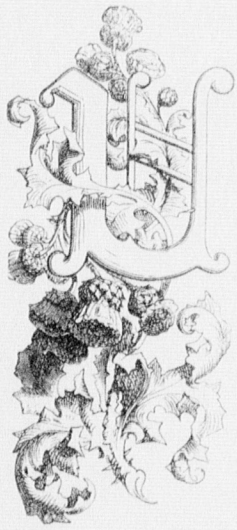

wil ik deze liedren wijden,
Mijn overdierbaar Vaderland;
U, vrij van slavenjuk en lijden,
Blijft heel mijn hart en ziel verpand.

Voor u vloot 't edelst bloed der helden,
Bezweek de jeugd vol bloei en kracht:
Wat kunnen u mijn liedren gelden
Na zooveel offers u gebracht?

Mickiéwicz.

An der Weichsel verre stranden
Gromt de donder van den strijd,
Dreunend langs Germanjes landen
Rolt zijn nagalm wijd en zijd;
En der waapnen scherpe klanken
Dringen herwaarts ons in de ooren
Met de leus der krijgsgezangen:
»Nog is Polen niet verloren!"

En wij luistren en wij staren —
Doodsche stilte heerscht alom:
Ruischen nog de trage baren,
't Onafzienbaar veld is stom.
Als 't gekerm der stervenssponde,
't Windgezucht door oude hallen,
Klinkt een klaagtoon in het ronde:
»Polen, Polen is gevallen!"

Onder 't somber uitvaart-vieren
  Wordt een forsche harp besnaard:
Hoort de liedren die er gieren,
  Luider, voller over de aard!
Daar, waar zulke geesten spreken,
Wordt het doode opnieuw herboren;
Ja, deez' Bard is mij een teeken,
Nog is Polen niet verloren!

De brave Kameraad.

Ik had een braven kameraad,
(Die alles voor mij was:
De trom riep ons ten strijde,
Hij liep aan mijne zijde
Trouw in denzelfden pas.

Het flikkert en — een kogel komt,
Wien geldt het, hem of mij?
Hem doet hij nederploffen;
Ik voel mij zelf getroffen,
Nu hij valt aan mijn zij.

Hij reikt mij voor het laatst de hand,
Terwijl ik juist weer laad:
»Ik kan geen hand u geven,
Blijf tot in 't eeuwig leven
Mijn brave kameraad!"

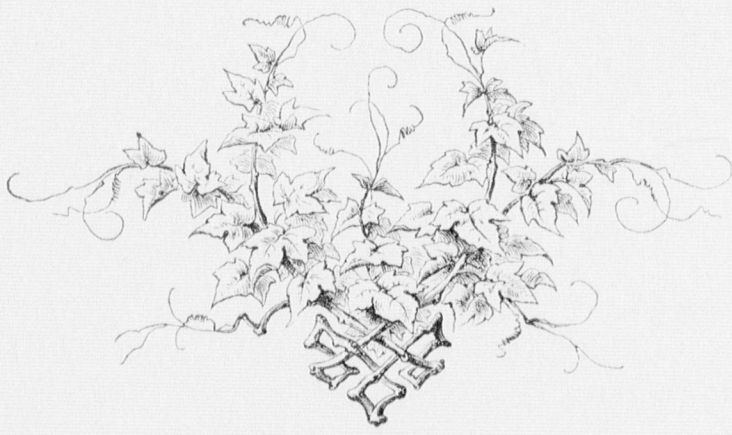

Het heil van Edenhall.

Het aadlijk slot van Edenhall
Weergalmt van vreugd- en feestgeschal.
De jonge Lord rijst uit zijn stoel,
En roept te midden van 't gejoel:
»Breng mij het heil van Edenhall!"

De schenker siddert bij dat woord...
(Hij was een oud en trouw vazal)
En haalt een kelk van kristallijn
Met zorg gewikkeld in satijn:
Dat was het heil van Edenhall.

De Lord beveelt: »Vul de bokaal
»Met de eêlste druif van Portugal!" —
De grijsaard schenkt het purpren bloed,
Dat met een tintelenden gloed
Straalt door het heil van Edenhall.

Nu heft de Lord het glas omhoog
En spreekt: »Deez' beker van kristal
»Kreeg eens mijn voorzaat van een fee:
»Indien hij breekt, zoo sprak ze, wee!
»Wee dan het heil van Edenhall!"

»Een wijnglas 't beeld van mijn geslacht —
»Voorwaar, dat is geen vreemd geval!
»Wij plengen graag het druivenbloed;
»Dat wekt den lust, dat sterkt den moed!
»Klinkt op het heil van Edenhall!" —

De gastheer zwijgt — een juichtoon stijgt
En davert door de ruime hal;
Men klinkt met hem nu zacht, dan schel,
Als waar' 't een klinglend klokkenspel,
Op 't heerlijk heil van Edenhall.

»Een koen geslacht kreeg tot zijn schuts
»Een brozen beker van kristal!...
»'t Zal langer dan dit glas bestaan!
»Stoot aan! Stoot aan! Stoot krachtig aan!
»Ik tart het heil van Edenhall!" —

Daar springt de beker rinklend stuk —
Daar scheurt het welfsel met een knal —
De vlam breekt door de klove heen —
Der gasten kring springt wild uiteen,
Gelijk het heil van Edenhall.

De vijand stormt met moord en brand
Het slot in, over muur en wal:
De jonge Lord wordt neergeveld,
Terwijl zijn rechter nog omknelt
't Gebroken heil van Edenhall.

En 's morgens doolt de schenker rond
Doorzoekt de puinen overal;
En vindt in de asch 't verkoolde lijk
Des jongen Lords, en in het slijk
Een scherf van 't heil van Edenhall.

Hij spreekt: »De hechtste muur bezwijkt,
»De hoogste pijler komt ten val,
»Zoo broos als glas is 't aardsch geluk;
»Eens splintert ook de wereld stuk
»Gelijk het heil van Edenhall!"

Des Zangers wederkomst.

Daar ligt hij in zijn enge woon,
De Zanger, bleek en zwijgend neer;
Het voorhoofd, door een lauwerkroon
Omschaduwd, peinst en schept niet meer.

De hand omklemt een rol papier,
De laatste tonen die hij zong;
In de armen rust de stomme lier,
Waaraan der liedren stroom ontsprong.

Hij sluimert voort, de ontslapen Bard.
Nog trilt zijn lied in aller ziel,
Maar 't wekt de erinnering der smart,
Dat hij den zijnen vroeg ontviel.

En jaar op jaar verzonk in 't niet;
Cypressen rezen op zijn graf;
Zij, die hij schreiende achterliet,
Zij daalden mee ten grafkuil af.

Doch zie — gelijk de lente keert
Verjeugdigd en met nieuwen gloor,
Zoo wandelt ook verjongd, vereerd
De Zanger een nieuw tijdperk door.

Weer met de levenden vereend
Is 't, of hij nooit was heengegaan;
't Geslacht zelfs, dat hem heeft beweend,
Is in zijn lied weer opgestaan.

